

IZVJEŠTAJNO PROGNOZNI POSLOVI U ŠUMARSTVU ZA 2015/16. GODINU

HRVATSKI ŠUMARSKI INSTITUT
CROATIAN FOREST RESEARCH INSTITUTE

Ministarstvo poljoprivrede

Sadržaj

Uvod	3
Opća ocjena klime za 2015. godinu	4
Temperatura	8
Oborina	10
NAJZNAČAJNIJI ŠTETNI BIOTIČKI I ABIOTIČKI ČIMBENICI U ŠUMAMA HRVATSKE U 2015. I PROGNOZA POPULACIJE ŠTETNIKA ZA 2016. GODINU.....	12
ŠTETNI BIOTIČKI ČIMBENICI	12
Biljne bolesti.....	12
Hrastova pepelnica (<i>Microsphaera alphitoides</i>).....	12
Ostale biljne bolesti	15
Štetni kukci.....	18
Gubar (<i>Lymantria dispar</i>).....	18
Prognoza populacije gubara za 2016. godinu	19
Mrazovci.....	21
Prognoza populacije mrazovaca za 2016. godinu.....	22
Rezultati analize hrastovih grana za 2016. godinu	24
Borov četnjak (<i>Thaumatopoea pityocampa</i>)	36
Potkornjaci	38
Ostali štetnici	42
Ostali štetni biotički čimbenici	44
Korovi	44
Glodavci.....	45
Štetni abiotički čimbenici.....	47
Vjetroizvale, vjetrolomi, snjegolomi	47
Sušenje šuma	50
Zaključak.....	54
Pojava biljnih bolesti i štetnika u 2015. godini	54
Prognoza pojave biljnih bolesti i štetnika za 2016. godinu.....	55

Uvod

Prosječna globalna površinska temperatura u 2015. godini je najtoplja od početka meteoroloških mjerena, a sličan trend bio je zabilježen i u Hrvatskoj. Takve promjene temperatura imaju utjecaja i na šumske ekosustave i trenutačno se provode brojna znanstvena istraživanja utjecaja klimatskih promjena na stabilnost šumskih ekosustava, pojavu štetnih biotičkih i abiotičkih čimbenika koji bi mogli narušiti i ugroziti zdravstveno stanje naših i europskih šumskih ekosustava. Osim promjene klime i globalizacija ima sve značajniji utjecaj na pojavu biljnih bolesti i štetnika jer je ubrzani prijenos stranih vrsta s kontinenta na kontinent. Takve strane vrste, ukoliko se udomaće u novom staništu, postaju invazivne i mogu učiniti značajne ekonomske i ekološke štete. Zbog toga se danas troše pozamašna finansijska sredstva na ublažavanje i sprečavanje štetnih učinaka invazivnih vrsta, a biološko suzbijanje se pokazalo kao jedno od učinkovitih i ekološki najprihvatljivijih sredstava za suzbijanje invazivnih vrsta.

Tijekom 2015. godine na vrijeme su održeni svi planirani poslovi Izvještajno prognoznih poslova u šumarstvu uz odličnu suradnju Hrvatskog šumarskog instituta i Ministarstva poljoprivrede. Posebno treba naglasiti provedeno biološko suzbijanje invazivne vrste kestenove ose šiškarice unesenim parazitoidom *Torymus sinensis*. To je prvo takvo biološko suzbijanje u šumarstvu Hrvatske. Zahvaljujući sredstvima Ministarstva poljoprivrede i znanstvenom istraživanju u okviru Izvještajno prognoznih poslova u šumarstvu provedeno je izuzetno kvalitetno istraživanje zajedno sa znanstvenicima iz Slovenije i Mađarske te se Hrvatska svrstala, nakon Italije, u drugu europsku zemlju koja je uspješno primjenila ovu suvremenu metodu biološkog suzbijanja. Ovo istraživanje i njegovi rezultati poslužit će kao model u budućoj borbi protiv sve većeg broja invazivnih vrsta koje ugrožavaju naše šume.

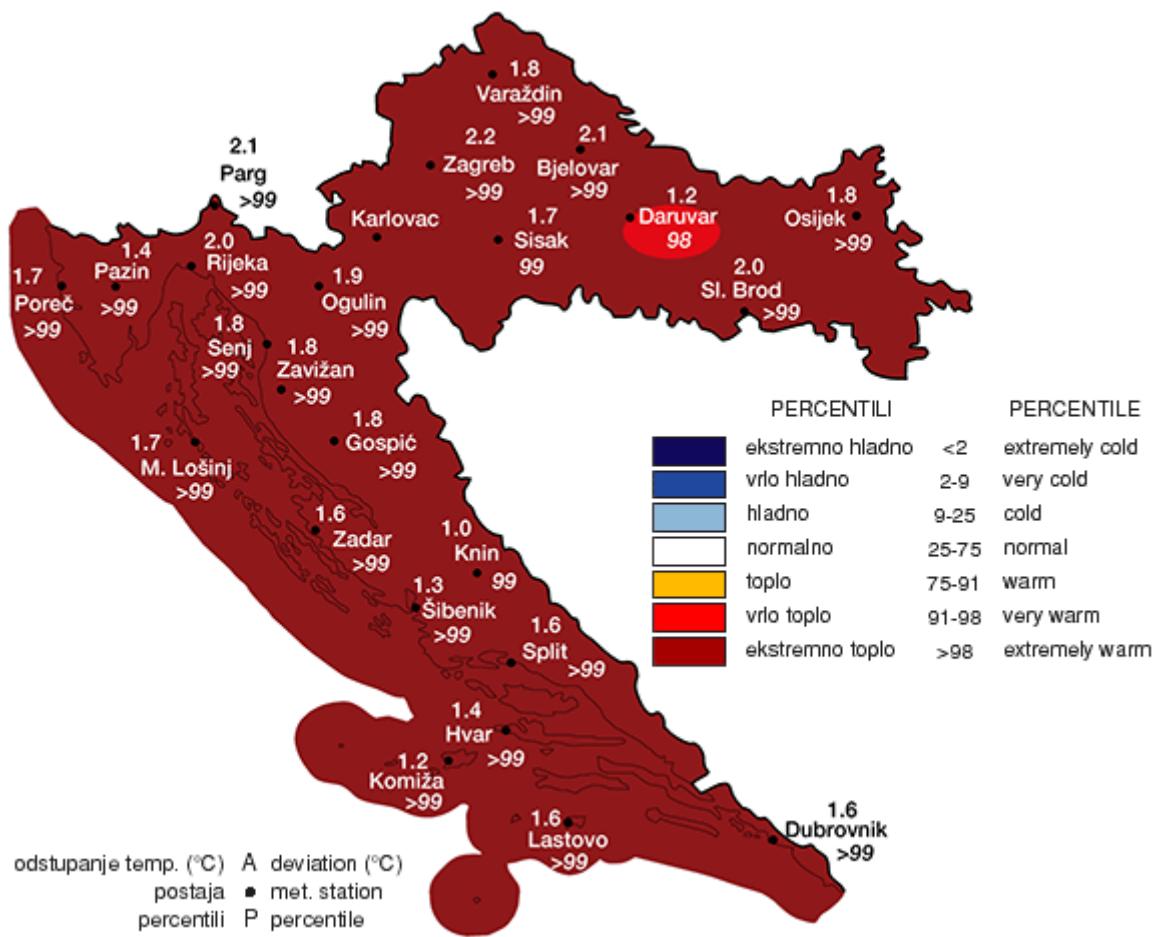
Ovo izvješće sastoji se iz dva segmenta: analize pojave štetnih čimbenika u šumama Hrvatske i poduzetim mjerama zaštite tijekom 2015. godine i prognoza pojave najznačajnijih šumskih štetnika za 2016. godinu.

Opća ocjena klime za 2015. godinu

Prosječna globalna temperatura zraka u 2015. godini premašila je sve rekorde sa zapanjujuće velikim odstupanjem od $0,73 \pm 0,1^{\circ}\text{C}$ iznad prosjeka za referentno razdoblje 1961.–1990. godina. Usporedbom vrijednosti srednjih godišnjih temperatura zraka za Zagreb-Grič u razdoblju 1862.–2015. proizlazi da je uz 2012. godinu 2015. bila druga najtoplja godina od početka meteoroloških motrenja na toj postaji. Navedeno ukazuje na činjenicu da temperatura zraka u Hrvatskoj i dalje prati trend globalnog zatopljenja. Inače tijekom 2015. godine bilo je ekstremno toplo na 95% područja i vrlo toplo na 5% područja. Istovremeno je prevladavalo kišno vrijeme na 20%, ekstremno sušno na 15%, sušno na 10% područja, dok je preostalih 55% područja Republike Hrvatske svrstano u kategoriju normalno.

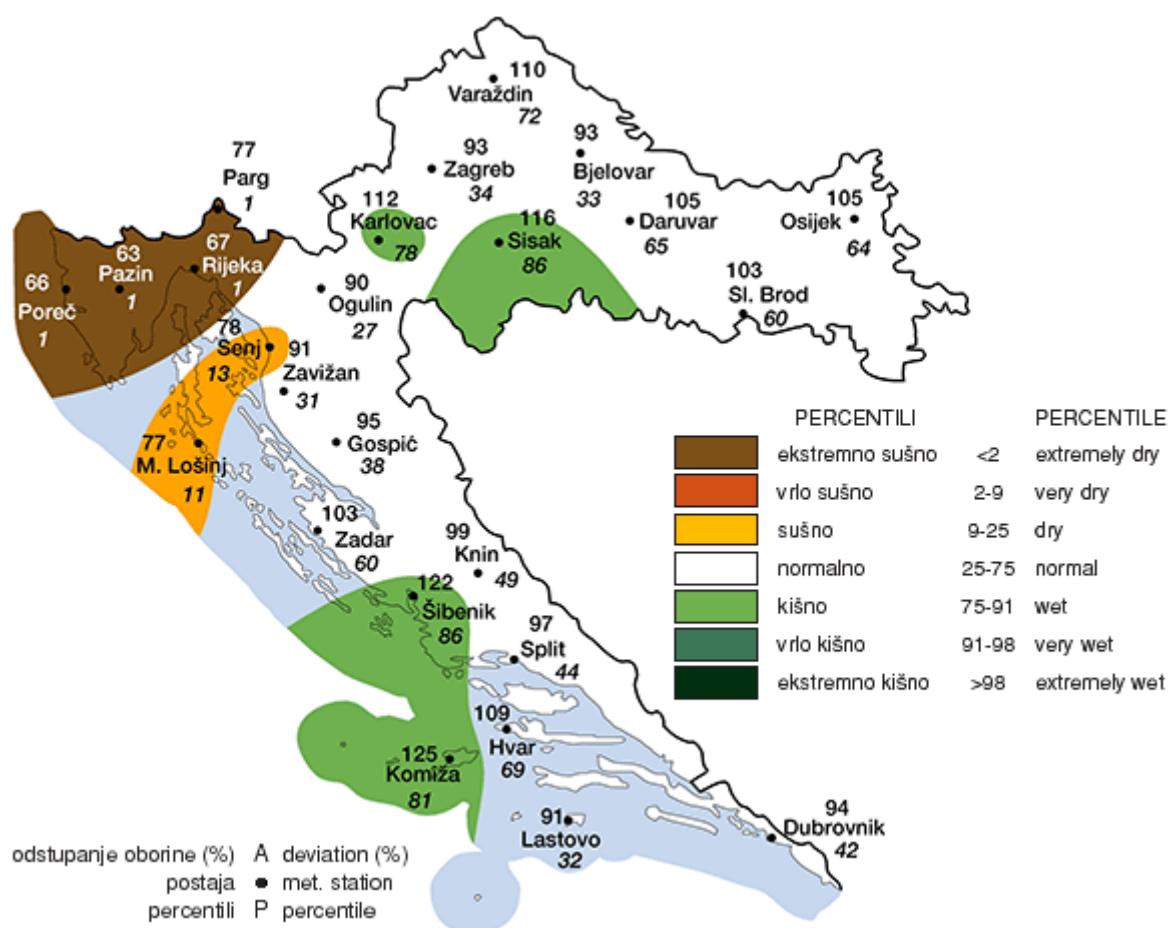
Prosječna globalna površinska temperatura u 2015. godini je najtoplja od početka meteoroloških mjerena. Posljedica je to zajedničkog djelovanja snažnog El Niña i globalnog zatopljenja izazvanog ljudskim aktivnostima, tvrdi Svjetska meteorološka organizacija. Razina stakleničkih plinova u atmosferi dosegla je nove rekordno visoke vrijednosti, a prosječna tromjesečna globalna koncentracija CO₂ na sjevernoj polukugli u proljeće 2015. godine prvi je put prešla prag od 400 ppm.

Srednja godišnja temperatura zraka za 2015. godinu na području Hrvatske bila je iznad višegodišnjeg prosjeka (1961.-1990.). Anomalije srednje godišnje temperature zraka nalaze se u rasponu od $1,0^{\circ}\text{C}$ (Knin) do $2,2^{\circ}\text{C}$ (Zagreb-Grič). Prema raspodjeli percentila, toplinske prilike u Hrvatskoj za 2015. godinu opisane su dominantnom kategorijom ekstremno toplo dok je šire područje Daruvara svrstano u kategoriju vrlo toplo (Slika 1).

Slika 1: Odstupanje srednje godišnje temperature zraka ($^{\circ}\text{C}$) za 2015. godinu od prosječnih vrijednosti 1961—1990.

Analiza godišnjih količina oborine koje su izražene u postotcima (%) višegodišnjeg prosjeka (1961.-1990.) pokazuje da je u 2015. godini u Hrvatskoj na većem broju analiziranih postaja oborine bilo manje od prosjeka. Usporedba s višegodišnjim prosjekom pokazuje da se količine oborine za 2015. godinu nalaze u rasponu od 63% (Pazin) do 125% (Komiža) spomenutog prosjeka za ovu godinu. U kategoriji kišno nalazi se dio srednjeg i južnog Jadrana te šire područje Karlovca i Siska dok je sušno i ekstremno sušno bio na pojedinim dijelovima sjevernog Jadrana. Preostali dio Hrvatske svrstan je u dominantnu kategoriju normalno (Slika 2).

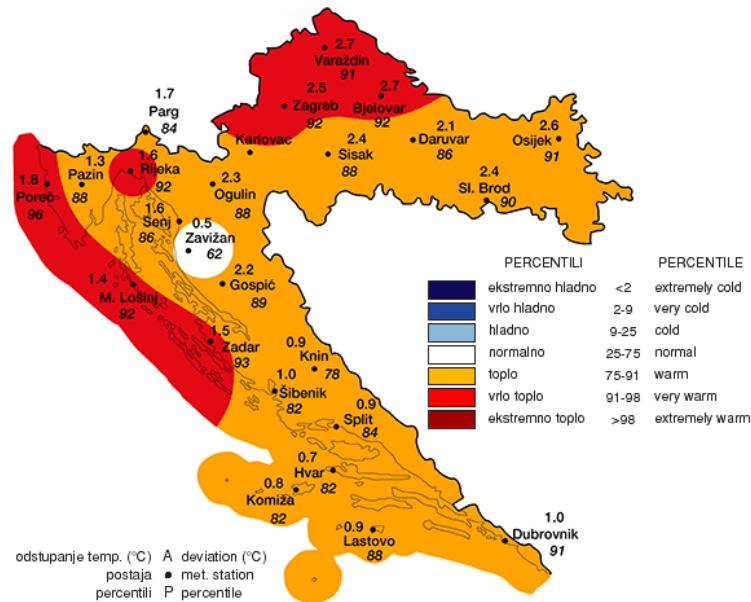
Slika 2: Odstupanje godišnjih količina oborine koje su izražene u % višegodišnjeg prosjeka (1961.-1990.) za 2015. godinu

Popis ekstremnih klimatskih razdoblja na području Hrvatske u 2015. godini

MJESEČNA RAZDOBLJA		
Ekstremno toplo	<i>lipanj 2015.</i>	Dio sjevernog, srednjeg i južnog Jadrana te dio sjeverozapadne Hrvatske
	<i>srpanj 2015.</i>	Cijela Hrvatska
	<i>kolovoz 2015.</i>	Kontinentalni dio Hrvatske te dio sjevernog, srednjeg i južnog Jadrana
	<i>studeni 2015.</i>	Područje Zavižana
	<i>prosinac 2015.</i>	Područje Zavižana, šire područje Rijeke i dio južnog Jadrana
Ekstremno hladno		Niti jedno područje
Ekstremno sušno	<i>ožujak 2015.</i>	Šire područje Varaždina
	<i>travanj 2015.</i>	Šire područje Gospića i Parga te dio sjevernog Jadrana
	<i>lipanj 2015.</i>	Istočna Hrvatska
	<i>studeni 2015.</i>	Šire područje Rijeke
	<i>prosinac 2015.</i>	Područje cijele Hrvatske izuzevši šire područje Daruvara i Osijeka
Ekstremno kišno	<i>veljača 2015.</i>	Područje Hvara
	<i>listopad 2015.</i>	Dio istočne Hrvatske i šire područje Šibenika

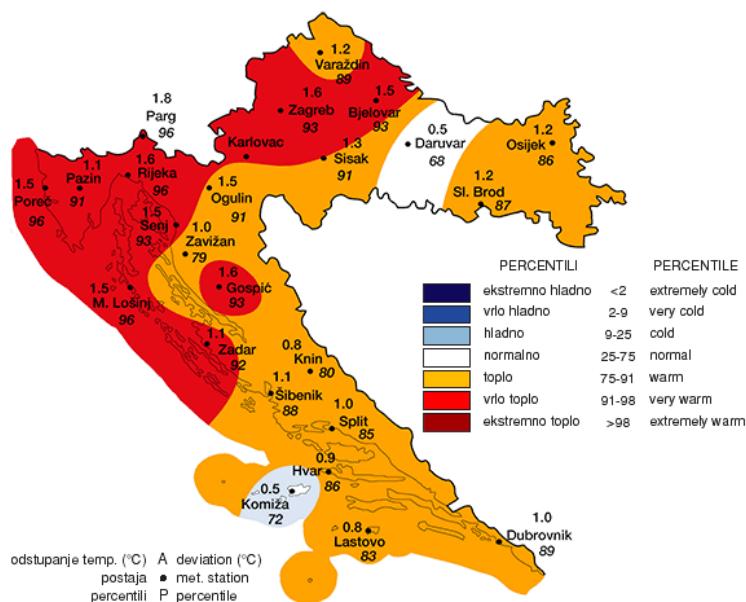
Temperatura

Tijekom zime 2014/2015. godine prevladavale su srednje zimske temperature zraka (prosinac, siječanj, veljača) više od višegodišnjeg prosjeka (1961-1990). Odstupanja srednje zimske temperature zraka od prosječnih vrijednosti (1961.-1990.) za zimu kretala su se u rasponu od 0.5 °C (Zavižan) do 2.7 °C (Bjelovar i Varaždin).

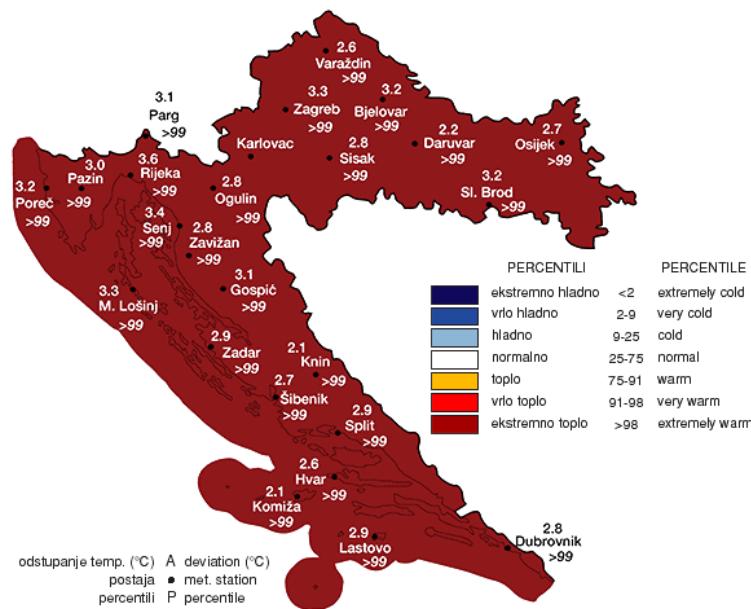
Slika 3: Odstupanje srednjih sezonskih temperatura zraka (°C) za ZIMU 2014/15. od prosječnih vrijednosti 1961—1990.

Srednje proljetna temperatura zraka za proljeće (ožujak, travanj, svibanj) 2015. godine je na svim analiziranim postajama bile viša od višegodišnjeg prosjeka 1961.-1990. Odstupanja srednje proljetne temperature zraka bila su u rasponu od 0.5°C (Daruvar i Komiža) do 1.8°C (Parg).

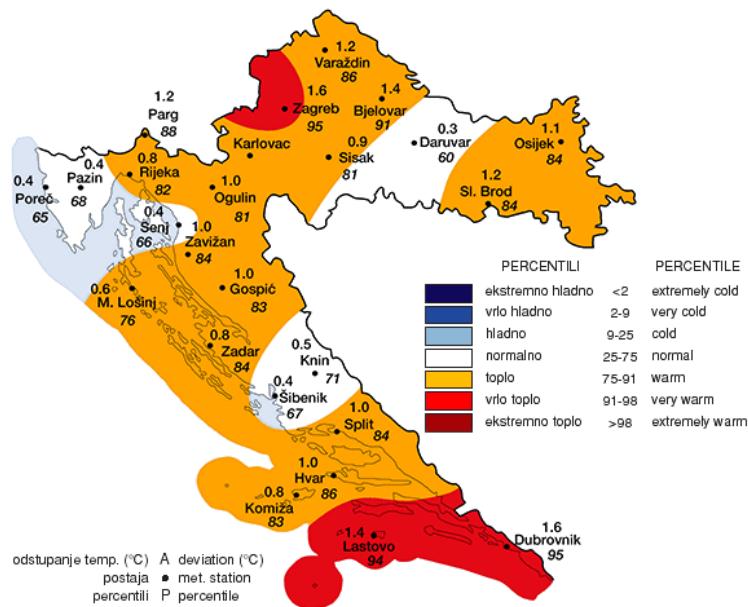
Slika 4: Odstupanje srednjih sezonskih temperatura zraka (°C) za proljeće 2015. (ožujak-svibanj)

Srednja temperatura zraka na sezonskoj skali (ljeto) u Hrvatskoj bila je iznad višegodišnjeg prosjeka 1961.-1990. godina. Odgovarajuće temperaturne anomalije za ljeto (lipanj, srpanj, kolovoz) 2015. bile su u rasponu od 2.1°C (Knin i Komiža) do 3.6°C (Rijeka).

Slika 5: Odstupanje srednjih sezonskih temperatura zraka (°C) za ljeto 2015. (lipanj—kolovoz).

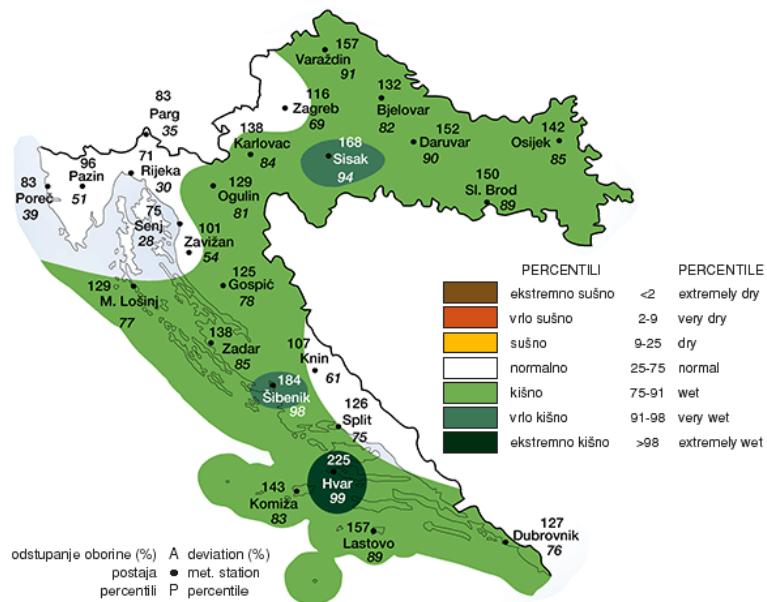
Srednje temperature zraka na sezonskoj skali (jesen) bile su iznad višegodišnjeg prosjeka 1961-1990. Odgovarajuće temperaturne anomalije za jesen (rujan, listopad, studeni) 2015. godine bile su u rasponu od 0,3°C (Daruvar) do 1,6°C (Dubrovnik i Zagreb-Grič).

Slika 6: Odstupanje srednjih sezonskih temperatura zraka (°C) za jesen 2015. (rujan—studeni).

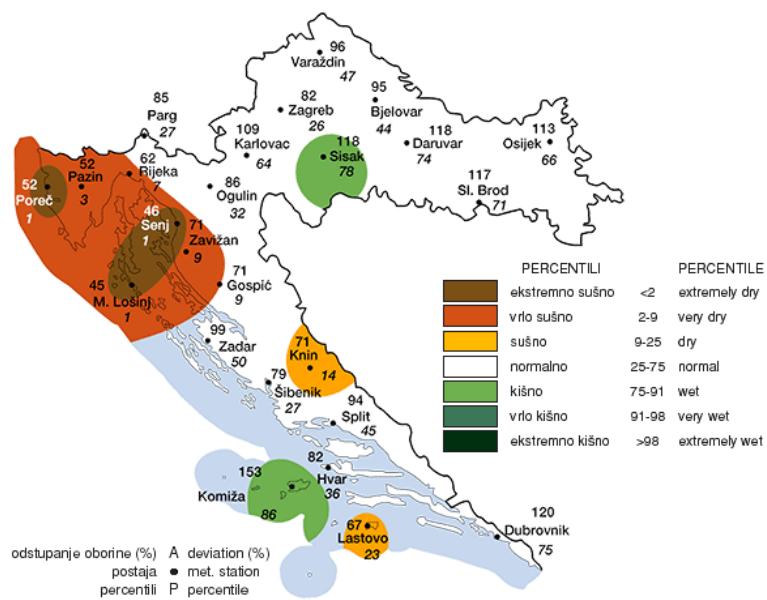
Oborina

Analiza zimskih količina oborine izraženih u % prosječnih vrijednosti (1961.-1990.) pokazuje da su količine oborine bile većinom iznad višegodišnjeg prosjeka. Količine su se kretele od 71% zimskih količina oborine u Rijeci do 225% u Hvaru.

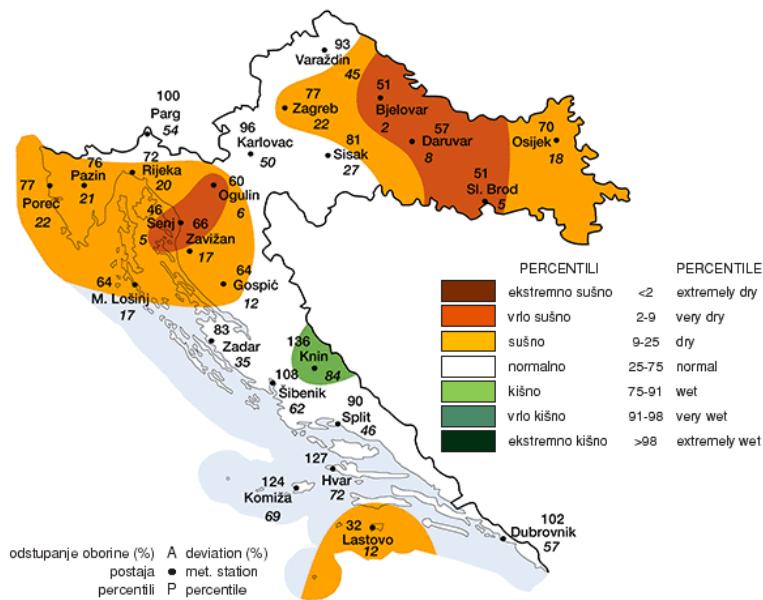
Slika 7: Sezonske količine oborine za zimu 2014/15. u odnosu na prosječne vrijednosti 1961—1990.

Analiza proljetnih količina oborine izraženih u % prosječnih vrijednosti (1961.-1990.) pokazuje da su na većini analiziranih postaja količine oborine bile niže od prosjeka. Količine su se kretele od 45% proljetnog prosjeka u Malom Lošinju do 153% prosjeka u Komiži.

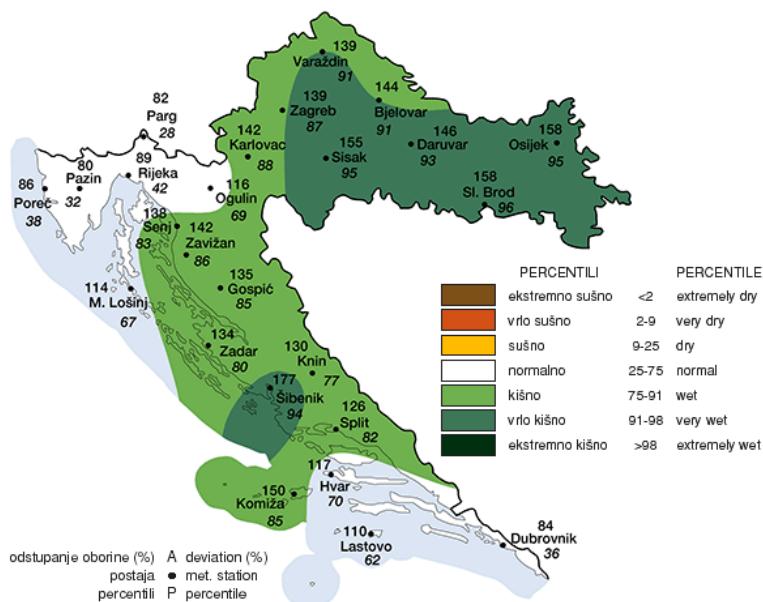
Slika 8: Sezonske količine oborine za proljeće 2015. (ožujak—svibanj).

Analiza ljetnih količina oborine izraženih u % ljetnih vrijednosti (1961.-1990.) pokazuje da su količine oborine u Hrvatskoj bile većinom ispod prosjeka. Količine su se kretnale od 32% ljetnih količina oborine u Lastovu do 136% spomenutog prosjeka u Kninu.

Slika 9: : Sezonske količine oborine za ljeto 2015. (lipanj—kolovoz).

Analiza količina oborine za jesen 2015. godine, izražena u % višegodišnjeg prosjeka 1961-1990, pokazuje da su količine oborine bile većinom iznad prosjeka. Odgovarajuće količine oborine za jesen 2015. godine bile su u rasponu od 80% u Pazinu do 177% višegodišnjeg prosjeka za ovu sezonu u Šibeniku.

Slika 10: Sezonske količine oborine za jesen 2015. (rujan—studeni)

Sve slike i analize klimatskih podataka preuzeti su od Državnog hidrometeorološkog zavoda (http://klima.hr/ocjene_arhiva.php i <http://meteo.hr/index.php>).

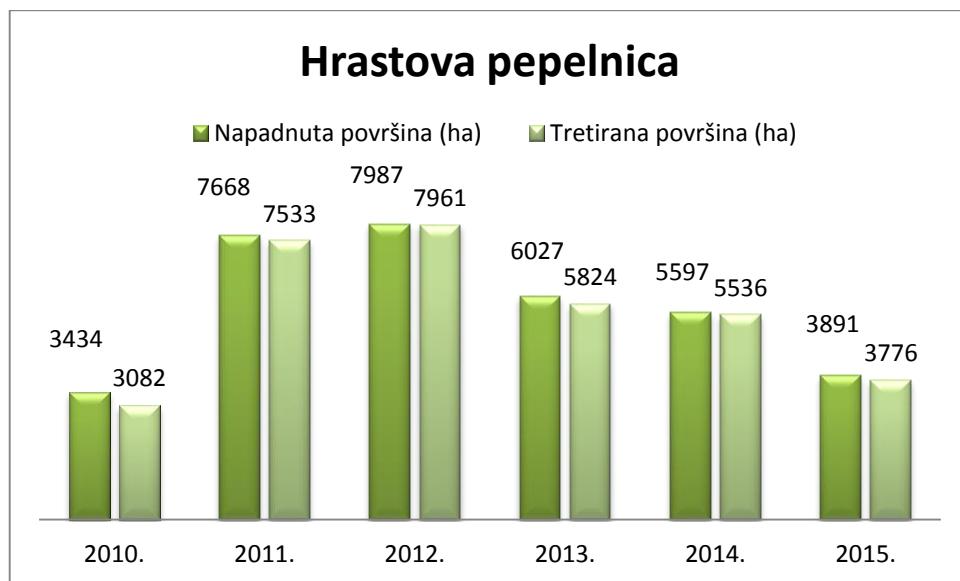
NAJZNAČAJNIJI ŠTETNI BIOTIČKI I ABIOTIČKI ČIMBENICI U ŠUMAMA HRVATSKE U 2015. I PROGNOZA POPULACIJE ŠTETNIKA ZA 2016. GODINU

ŠTETNI BIOTIČKI ČIMBENICI Biljne bolesti

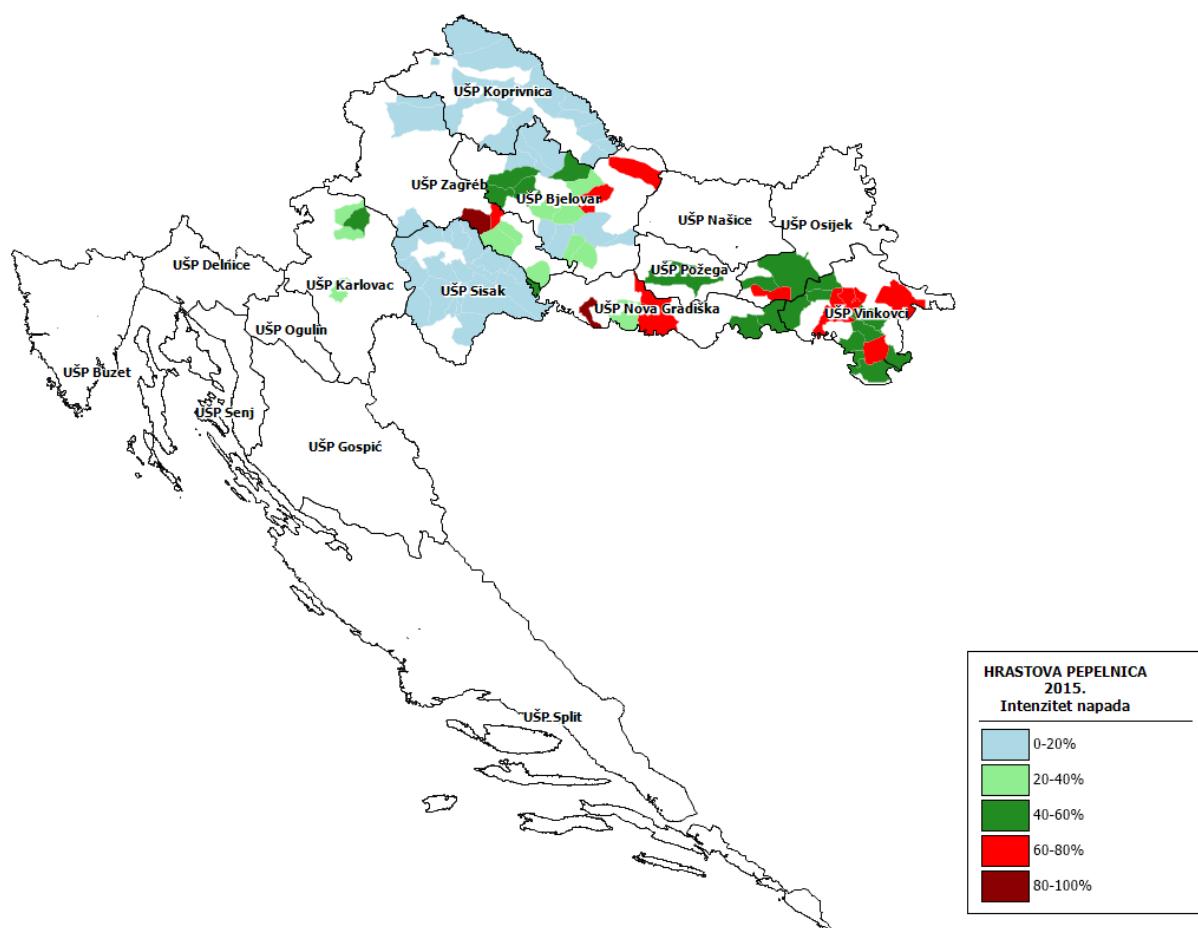
Hrastova pepelnica (*Microsphaera alphitoides*)

Hrastova pepelnica je najznačajnija biljna bolest koja se tijekom 2015. godine javila u hrastovim šumama. Najčešće se javlja na mladim biljkama pod zastorom u naplodnim sjekovima i kod jakog intenziteta napada značajno utječe na vitalitet biljaka. U starijim sastojinama štetna je kada napadne drugi list koji prolista nakon golobrsta defolijatora ili uništenja prvog lista zbog mraza. Topla i vlažna proljeća i ljeta pogoduju razvoju ove bolesti.

Hrastova pepelnica se u 2015. godini javila na oko 3900 ha (Grafikon 1) različitim intenzitetom napada (Tablica 1).

Grafikon 1: Površine napadnute hrastovom pepelnicom od 2010-2015. godine

Tablica 1 prikazuje detaljne podatke o površinama na kojima se javila pepelnica 2015.godine i poduzetim mjerama zaštite.

Tablica 1: Površine po UŠP napadnute hrastovom pepelnicom u 2015. godini

Hrastova pepelnica (<i>Microsphaera alphitoides</i>)									
UŠP, šumarija	Vrsta bilja	Napadnuta pov. (ha)	Tretirana pov. (ha)	Intenzitet napada	Napadnuta drvana masa	Pesticid	Hjere suzbijanja		
							Doza i konc.	Utrošena kol. (kg)	Utrošena kol. (l)
UŠP Bjelovar									
Bjelovar	hrast lužnjak	238,82	238,82	1 - 20%		Artea plus;	0,5 l/ha		120,00
Čazma	hrast lužnjak	153,25	153,25	41 - 60%		Artea plus;	0,4 - 0,5 l/ha		110,97
Daruvac	hrast	4,20	4,20	1 - 20%		Amistar extra 280SC;	0,5 l/ha		2,00
Garešnica	hrast lužnjak	64,00	64,00	1 - 20%		Artea plus;	0,5 l/ha		32,00
Grubišno Polje	hrast lužnjak	121,00	121,00	61 - 80%		Artea plus;	0,5 l/ha		60,50
Ivanska	hrast	52,00	52,00	41 - 60%		Artea plus;	0,5 l/ha		26,00
Lipik	hrast lužnjak	83,43	83,43	21 - 40%		Artea plus;	0,5 l/ha		41,70
Sirač	hrast	6,20	6,20	1 - 20%		Artea plus;	0,5 l/ha		2,50
Suhopolje	hrast lužnjak	29,23	29,23	61 - 80%		Artea plus;	0,5 l/ha		14,00
Velika Pisanica	hrast lužnjak	219,92	219,92	41 - 60%		Amistar extra 280SC; Artea plus;	0,4 - 0,5 l/ha; 0 - 0,5 l/ha		112,55
Veliki Grdovac	hrast lužnjak	95,72	95,72	21 - 40%		Amistar extra 280SC; Artea plus;	0,4 - 0,5 l/ha; 0 - 0,5 l/ha		82,60
Ukupno (UŠP):		1.067,77	1.067,77		0,00			0,00	604,82
UŠP Karlovac									
Draganić	hrast lužnjak	73,67	73,67	21 - 40%		Artea plus;	0,4 l/ha		29,46
Jastrebarsko	hrast; hrast lužnjak	70,37	70,37	21 - 60%		Artea plus;	0,4 l/ha		28,15
Krnjak	hrast	16,00	16,00	21 - 40%		Artea plus;	0,4 l/ha		6,40
Ukupno (UŠP):		160,04	160,04		0,00			0,00	64,01
UŠP Koprivnica									
Čakovac	hrast lužnjak	24,33	24,33	1 - 20%		Artea plus;	0,45 - 0,5 l/ha		11,80
Durđevac	hrast lužnjak	75,00	75,00	1 - 20%		Artea plus;	0,5 l/ha		52,40
Kloštar Podravski	hrast lužnjak	13,73	13,73	1 - 20%		Artea plus;	0,5 l/ha		14,00
Koprivnica	hrast lužnjak	18,76	18,76	1 - 20%		Artea plus;	0,5 l/ha		18,00
Križevci	hrast lužnjak	16,52	16,52	1 - 20%		Artea plus;	0,6 l/ha		10,00
Ludbreg	hrast lužnjak	9,10	9,10	1 - 20%		Artea plus;	0,5 l/ha		4,55
Pitomača	hrast; hrast lužnjak	36,84	36,84	1 - 20%		Artea plus;	0,5 l/ha		20,68
Repaš	hrast lužnjak	100,31	100,31	1 - 20%		Artea plus;	0,5 l/ha		72,00
Sokolovac	hrast	25,00	25,00	1 - 20%		Artea plus;	0,5 l/ha		12,50
Varaždin	hrast lužnjak	7,36	7,36	1 - 20%		Artea plus;	0,5 l/ha		3,60
Ukupno (UŠP):		326,95	326,95		0,00			0,00	219,53
UŠP Nova Gradiška									
Jasenovac	hrast lužnjak	38,61	38,61	41 - 60%		Artea plus;	0,51 l/ha; 0,2%		19,50
Nova Gradiška	hrast lužnjak	22,23	22,23	21 - 40%		Artea plus;	0,5 l/ha; 0,14%		11,00
Nova Kapela	hrast; hrast lužnjak	93,71	75,71	41 - 80%		Artea plus;	0,5 l/ha; 0,15%		68,30
Stara Gradiška	hrast lužnjak	52,07	0,00	81 - 100%					
Trnjan	hrast lužnjak	38,86	38,86	41 - 60%		Artea plus;	0,45 - 0,5 l/ha; 0,14%		18,00
Ukupno (UŠP):		245,48	178,41		0,00			0,00	116,80
UŠP Osijek									
Batinje	hrast lužnjak	15,68	15,68	61 - 80%	Amistar extra 280SC; Artea 330 EC;	;			10,00
Darda	hrast lužnjak	38,35	38,35		Amistar extra 280SC;				47,80
Dakovo	hrast; hrast lužnjak	23,97	23,97	41 - 80%	Amistar extra 280SC; Artea plus;	0 - 0,78 l/ha; 0 - 0,61 l/ha			34,00
Levanjska Varoš	hrast	16,00	16,00	41 - 60%	Amistar extra 280SC;				7,00
Ukupno (UŠP):		94,00	94,00		0,00			0,00	98,80
UŠP Požega									
Požega	hrast	10,68	10,68	41 - 60%	Artea plus;	0,05 l/ha; 0,1%			0,57
Ukupno (UŠP):		10,68	10,68		0,00			0,00	0,57
UŠP Sisak									
Dvor	hrast	0,55	0,55	1 - 20%	Artea plus;	0,5 l/ha			0,22
Gline	hrast	8,54	8,54	1 - 20%	Artea plus;	0,4 l/ha			32,60
Hrvatska Dubica	hrast lužnjak	7,40	7,40	1 - 20%	Artea plus;	0,4 l/ha			178,20
Kostajnica	hrast	42,33	42,33	1 - 20%	Artea plus;	0,4 l/ha			34,68
Lekenik	hrast lužnjak	23,94	23,94	1 - 20%	Artea plus;	0,4 l/ha			80,00
Petrinja	hrast; hrast lužnjak	52,48	52,48	1 - 20%	Artea plus;	0 - 0,8 l/ha; 0% - 0,4%			84,36
Pokupsko	hrast	20,92	20,92	1 - 20%	Artea plus;	0,4 l/ha			20,00
Sisak	hrast lužnjak	45,49	45,49	1 - 20%	Artea plus;	0,4 - 0,44 l/ha			144,55
Sunja	hrast lužnjak	17,35	17,35	1 - 20%	Artea plus;	0,4 l/ha			250,00
Ukupno (UŠP):		219,00	219,00		0,00			0,00	824,61
UŠP Vinkovci									
Cerna	hrast lužnjak	232,32	232,32	61 - 80%	Artea plus;	1 l/ha			234,00
Gunja	hrast lužnjak	125,41	125,41	41 - 60%	Artea plus;	0,67 - 0,87 l/ha			95,00
Mikanovci	hrast lužnjak	102,46	102,46	41 - 60%	Artea plus;	0,5 l/ha			50,00
Otok	hrast lužnjak	232,77	232,77	41 - 60%	Artea plus;	0,5 - 0,58 l/ha			119,00
Strizivojna	hrast lužnjak	100,67	100,67	41 - 60%	Artea plus;	0,5 l/ha			50,00
Strošind	hrast lužnjak	173,39	173,39	41 - 60%	Artea plus;	0,5 l/ha			86,00
Vinkovci	hrast lužnjak	202,00	202,00	41 - 80%	Amistar extra 280SC; Artea plus;	0,8 l/ha; 0,82 - 1,25 l/ha			203,25
Vrbanja	hrast lužnjak	105,08	105,08	61 - 80%	Artea plus;	1 l/ha			105,00
Vukovar	hrast lužnjak	15,07	15,07	61 - 80%	Artea plus;	0,9 l/ha			14,00
Županja	hrast lužnjak	202,62	202,62	41 - 60%	Artea plus;	0,5 l/ha			156,00
Ukupno (UŠP):		1.491,79	1.491,79		0,00			0,00	1.112,25
UŠP Zagreb									
Lipovljani	hrast lužnjak	66,84	66,84	21 - 40%	Artea plus;	0,5 l/ha			34,20
Novoselci	hrast lužnjak	171,54	127,19	61 - 100%	44,35 Artea 330 EC;	0,5 l/ha			87,00
Popovača	hrast; hrast lužnjak	21,47	21,47	21 - 40%	Artea 330 EC; Artea plus;	0,49 l/ha; 0,5 l/ha			10,75
Velika Gorica	hrast	2,00	2,00	1 - 20%	Artea 330 EC;	0,5 l/ha			2,00
Zlatar	hrast	13,87	0,00	1 - 20%					
Ukupno (UŠP):		275,72	217,50		44,35			0,00	133,95
Sveukupno:		3.891,43	3.766,14		44,35			0,00	3.175,34

Ostale biljne bolesti

Biscogniauxia mediterranea

Tijekom 2014. godine na području zapadnog dijela Istre (područje UŠP Buzet, Buje, Rovinj i Pula) uočeni su značajno izraženi simptomi odumiranja hrastova. Tijekom 2015. obavljen je zdravstveni pregled stabala hrasta crnike (*Quercus ilex*), hrasta medunca (*Q. pubescens*) i hrasta cera (*Q. cerris*). Na oboljelim stablima utvrđeni su slijedeći simptomi bolesti: pucanje kore na granama i deblu, otpadanje kore i sušenje krošnja te cijelih stabala. Nakon provedenog istraživanja koje je financirano sredstvima IPP-a utvrđeno je da se radi o vrsti *Biscogniauxia mediterranea*. Ovaj patogen prouzrokuje odumiranje kore grana i debla prvenstveno hrastova no dolazi i na različitim drugim rodovima listača: *Acer*, *Castanea*, *Carpinus*, *Corylus*, *Eucalyptus*, *Fagus*, *Fraxinus*, *Platanus*, *Populus*. *B. mediterranea* je patogena vrsta koja prouzrokuje progresivno odumiranje zaraženog stabla. Simptomi zaraze primjećuju se prvo u prorjeđivanju krošnje, nema razvoja novih izbojaka, ovogodišnji izbojci smanjena su rasta a lišće otpada. Siguran znak bolesti je pojava stromatskih tvorevina unutar raspukle kore grana i debla (Slike 11-14). Smrt jako zaraženih stabala nastupa u različito doba godine. Na ovu bolest jednako su osjetljiva i mlada i starija stabla, no starija češće obolijevaju. Uvjeti koji pogoduju nastanku i razvoju bolesti jesu suša i štete nastale defolijacijom. Na temelju podataka istraživanja i analiza klimatskih prilika može se zaključiti da su sušna razdoblja u godinama 2012. i 2013. te izražene defolijacije značajno utjecala na pad vitaliteta hrastova na područjima pojave bolesti kore prouzrokovane patogenom gljivom *Biscogniauxia mediterranea*. U 2014. kišna razdoblja samo su pogodovala širenju bolesti koje je u 2015. rezultiralo jako oboljelim stablima hrasta cera, crnike i medunca, kako u pojedinačnim tako i u grupimičnim sušenjima stabala. Ulančavanjem dva negativna čimbenika (suša i defolijacija) kroz par godina rezultirao je nastankom i brzim širenjem bolesti, a time i naglim odumiranjem stabala. Kao što je ranije navedeno, patogen se od sredine 80-tih godina do danas od središnje Italije, preko Slovenije proširio i na područje sjevernog Jadrana pod utjecajem sve izraženijih sušnih razdoblja proteklih desetljeća. *B. mediterranea* je na području UŠP Buzet (šumarije Buje, Pula i Rovinj) u 2015. godini napala hrastove na oko 1400 ha.

Slika 11: Zaraženo stablo cera

Slika 12: zaraženo stablo crnike

Slika 13: Zaraženo stablo cera

Slika 14: Zaražena grana

U šumama Hrvatske su se tijekom 2015. godine javile sljedeće biljne bolesti:

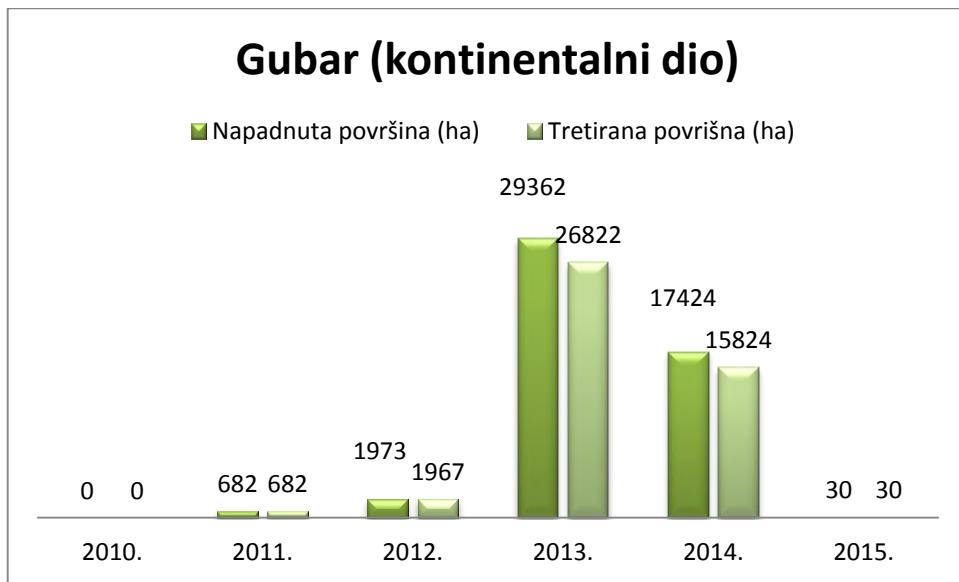
- odumiranje jasena (*Chalara fraxinea*) uzročnik bolesti jasena koja uzrokuje njegovo sušenje. Bolest je rasprostranjena u cijelom arealu jasena u Hrvatskoj.
- rak kore pitomog kestena (*Cryphonectria parasitica*) je najznačajnija bolest pitomog kestena i uzrokuje sušenje stabala. Zaražena kestenova stabla registrirana su na području UŠP Zagreb i Sisak.
- *Phytophthora cambivora* uzrokovala je štete na oko 5790 m³ bukovih stabala na području UŠP Bjelovar

Detaljni podaci o lokalitetima na kojima su bile prisutne ostale biljne bolesti, površinama i poduzetim mjerama zaštite nalaze se na portalu <http://stetnici.sumins.hr/StetniciSiP>.

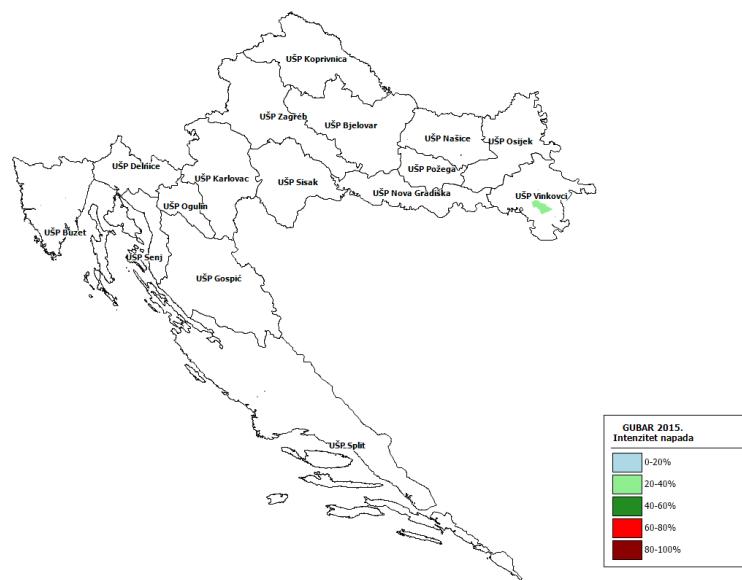
Štetni kukci

Gubar (*Lymantria dispar*)

Tijekom 2015. godine gubar je prešao u fazu latence (mirovanja) i javio se na svega 30 ha na području UŠP Vinkovci (klonska sjemenska plantaža hrasta lužnjaka) (Grafikon 2).

Grafikon 2: Površine napadnute gubаром u kontinentalnom dijelu Hrvatske od 2010. do 2015. godine

Slika 15: Intenzitet napada gubarom u 2015. godini po gospodarskim jedinicama

Tablica 2: Površine napadnute gubarom i poduzete mjere zaštite u 2015. godini

Mjere suzbijanja									
UŠP, šumarija	Vrsta bilja	Napadnuta pov. (ha)	Tretirana pov. (ha)	Intenzitet napada	Napadnuta drvena masa	Pesticid	Doza i konc.	Utrošena kol. (kg)	Utošena kol. (l)
UŠP Vinkovci									
Otok	hrast lužnjak	29,50	29,50	21 - 40%		Foray 48B;	2,54 l/ha		75,00
Ukupno (UŠP):		29,50	29,50		0,00			0,00	75,00
Sveukupno:		29,50	29,50		0,00			0,00	75,00

Navedena površina je klonska sjemenska plantaža hrasta lužnjaka.

Prognoza populacije gubara za 2016. godinu

Istraživanje periodičnih pojava gradacija gubara u Hrvatskoj (Pernek i sur. 2008) pokazalo je da se jake gradacije gubara javljaju prosječno svakih 10,6 godina, a povećanje gustoće populacije (što ne isključuje štete u šumama) svakih 5,2 godine. Tijekom 2013. i 2014. godine došlo je do kulminacije populacije gubara te se 2016. godine ne očekuje pojava gubara na niti jednom lokalitetu u Hrvatskoj.

Tablica 3: Prognoza površina zaraženih gubarom po Upravama šuma podružnicama za 2016. godinu

Organizacijska jedinica	Kategorija zaraze (ha)		
	I	II	III
UŠP Vinkovci			11.201
UŠP Osijek			9.603
UŠP Našice		22	13.531
UŠP Požega			6.231
UŠP Bjelovar			11.989
UŠP Koprivnica			1.396
UŠP Zagreb			7.271
UŠP Sisak			1.370
UŠP Karlovac			669
UŠP Nova Gradiška			981
PRIVATNE ŠUME			8.213
Ukupno:	0	22	72.455

Objašnjenje kategorija: I – obavezno planirati zaštitu; II – zaštita prema potrebi npr. zaštićeni objekti, sjemenske sastojine, sastojine pod stresom i sl.; III – nisu potrebne mjere zaštite)

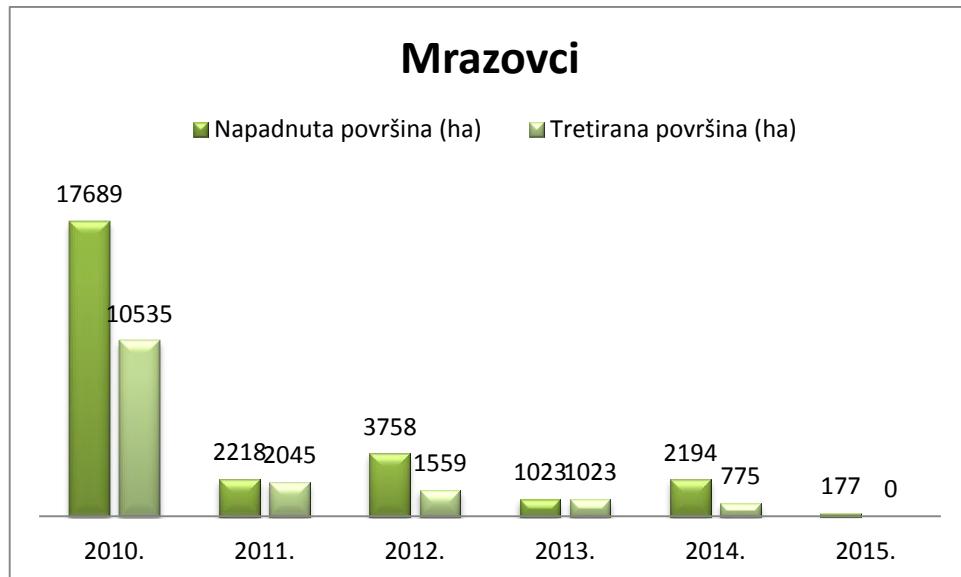
Tablica 4: Prognoza ukupnih površina zaraženih gubarom (ha) od 2010.-2016. godine u Hrvatskoj

Godina	Kategorija zaraze (ha)		
	I	II	III
2010.	0	46	142.962
2011.	76	137	121.619
2012.	672	382	93.500
2013.	15.826	6.362	98.344
2014.	21.423	4.862	131.700
2015.	259	234	92.268
2016.		22	72.455

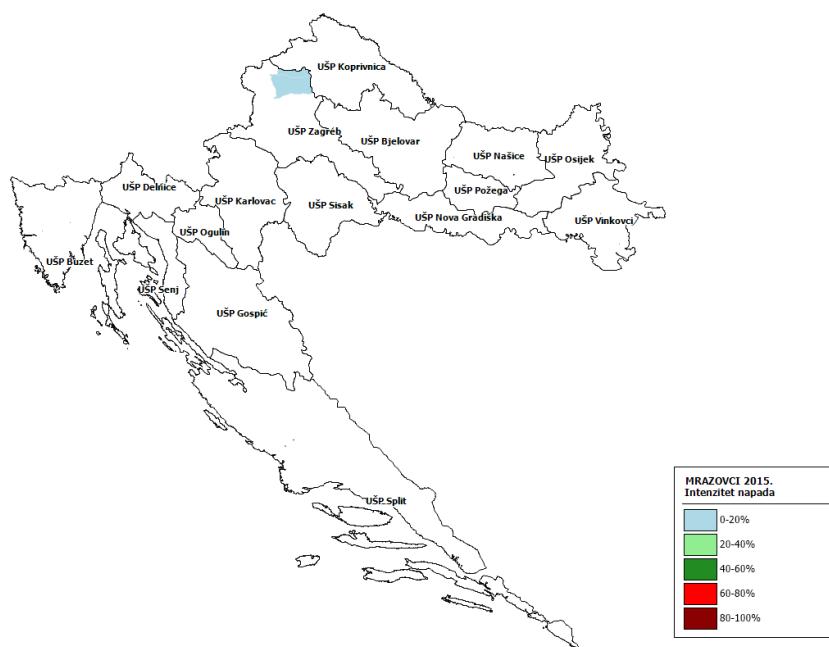
Iz Tablica 3. i 4. vidljivo je da su površine zaražene gubarevim jajnim leglima u kategorijama I i II značajno smanjenje u odnosu na 2014. i 2015. godinu. Gubar se nalazi u fazi latence (mirovanja) i ne očekuje se njegova pojava niti štete na području Republike Hrvatske u 2016. godini. I dalje će biti izuzetno važno redovito raditi prognozu populacije gubara dokazanim metodama jer će se tako na vrijeme uočiti prve naznake nove gradacije. Detaljni podaci o broju jajnih legitima po ha, odjelima i odsjecima mogu se preuzeti u bazi podataka Štetnici SiP (<https://stetnici.sumins.hr>).

Mrazovci

Mrazovci je zajednički naziv za leptire iz porodice Geometridae čije gusjenice u proljeće, istovremeno s otvaranjem pupova hrasta i graba, počinju oštećivati lišće. Tijekom 2015. godine mrazovci su bili se javili na samo 177 ha na području UŠP Zagreb (šumarija Zlatar).

Grafikon 3: Površine napadnute mrazovcima od 2010. do 2015. godine

Slika 16: Intenzitet napada mrazovaca u 2015. godini po gospodarskim jedinicama

Prognoza populacije mrazovaca za 2016. godinu

Sinkronizacija između otvaranja pupova i listanja stabla te izlaska gusjenica iz jaja je jedan od bitnih čimbenika, koji uz prirodne neprijatelje, utječe na gustoću populacije mrazovaca. Nepovoljne vremenske prilike tijekom izlaska gusjenica, hladno vrijeme koje uzrokuje zastoj u otvaranju pupova, mraz koji smanjuje lisnu masu i ostali nepovoljni klimatski čimbenici utječu na gustoću populacije mrazovaca i intenzitet štete.

Prognoza populacije mrazovaca za sljedeće vegetacijsko razdoblje u okviru IPP-a radi se na dva načina:

1. praćenjem brojnosti ženki na ljepljivim prstenima postavljenim u hrastovim sastojinama tijekom rojenja mrazovaca (najčešće od studenog do siječnja),
2. analizom uzoraka hrastovih grana na kojima se broje gusjenice mrazovaca i daje se orijentacijska prognoza napada.
3. Na temelju dobivenih podataka postavlja se prognoza populacije mrazovaca za promatrane lokalitete, ali se točan intenzitet napada i defolijacija mogu utvrditi samo redovitim terenskim obilascima tijekom listanja hrasta i razvoja gusjenica.

Prema podacima dobivenim praćenjem brojnosti ženki mrazovaca na ljepljivim prstenima u jesen/zimu 2015/16. godine, povećana brojnost mrazovaca, a time i mogućnost šteta treba se očekivati na lokalitetima navedenim u Tablici 5.

Tablica 5: Rezultati praćenja brojnosti ženki/cm opsega stabla jesen/zima 2015/16. (najveće vrijednosti po UŠP)

UPRAVA ŠUMA PODRUŽNICA	GOSPODARSKA JEDINICA, ODJEL, ODSJEK	BROJ ŽENKI PO CM OPSEGA STABLA	MJERE ZAŠTITE	
			POTREBNE	OPREZ
NAŠICE Donji Miholjac	ČAĐAVAČKI LUG-JELAS-ĐOL 11a	1,29		X
	ČAĐAVAČKI LUG-JELAS-ĐOL 26b	3,42	X	
	ČAĐAVAČKI LUG-JELAS-ĐOL 3a	1,16		X
	KAPELAČKI LUG-KARAŠ 85a	1,19		X
	KAPELAČKI LUG-KARAŠ 71a	1,26		X
	KAPELAČKI LUG-KARAŠ 123b	1,27		X
Đurđenovac	LACIĆ-GLOŽĐE 117a	0,82		X
	LACIĆ-GLOŽĐE 18b	1,86		X
	LACIĆ-GLOŽĐE 39a	2,78	X	
	LACIĆ-GLOŽĐE 93a	0,90		X
Slatina	SLATINSKE NIZINSKE ŠUME 53a	1,34		X
	SLATINSKE NIZINSKE ŠUME 54c	2,46	X	
	SLATINSKE NIZINSKE ŠUME 46a	1,82		X
KOPRIVNICA Kloštar Podravski	SVIBOVICA 19e	1,16		X
ZAGREB Novoselec	Žutica 156a	1,07		X

Svi ostali uzorci dobiveni kontrolom populacije mrazovaca ljepljivim prstenima u kontinentalnim UŠP su pokazali nisku brojnost ženki i na temelju te vrijednosti ne prognoziranju se štete od mrazovaca u kontinentalnim šumama.

Svi podaci mogu se provjeriti u bazi https://stetnici.sumins.hr/baza_podataka/izvještaji_i_analize/Mrazovci.

Rezultati analize hrastovih grana za 2016. godinu

Prognoza populacije ranih defolijatora hrasta radi se na temelju uzoraka hrastovih grana. Grane se uzimaju iz dominantne etaže stabala u onim odjelima i odsjecima u kojima se očekuje napad štetnika tj. tamo gdje je terenskim promatranjem prethodne godine utvrđena pojačana pojava štetnika. U laboratorijskim uvjetima se prati brojnost ranih štetnika koji prezimljavaju u pupovima i na grančicama (hrastov savijač, mrazovci, hrastova osa listarica, kukavičji suznik, hrastov četnjak). Metoda prognoze populacije ranih štetnika na temelju hrastovih grana je orijentaciona metoda koja ukazuje na pojačanu pojavu štetnika na određenim lokalitetima. Stvarno stanje i gustoću populacije štetnika moguće je utvrditi jedino detaljnim obilascima terena tijekom izbijanja lista, praćenjem tijeka defolijacije i postavljanjem kontrolnih ploča za praćenje količine ekskremenata. Na temelju tih podataka se mogu planirati mjere zaštite. Na razlike u dobivenim rezultatima laboratorijskom metodom i stvarnog stanja u šumama utječu razni čimbenici (abiotički čimbenici, prirodni neprijatelji kukaca, kvaliteta uzoraka itd.). Na temelju obavljenih analiza dobiveni su podaci za 2016. godinu. Kvaliteta dostavljenih uzoraka je bila zadovoljavajuća za provođenje potrebnih analiza. Dobiveni rezultati prikazani su u Tablici 6.

Tablica 6: Rezultati analize hrastovih grana za 2016. godinu po Upravama šuma podružnicama

UŠP	Šumarija	Gospodarska jedinica	Odjel / Odsjek	Štetnik	Ukupno
PRIVATNE ŠUME	SUNČANE ŠUME	BREZNICA - BISKUPIJSKE ŠUME	55a	Hrastova osa listarica	1
		Savijač		1	
		Tuljčar		1	
		KUJNJAK - RAKOVAC - MAČKOVAC - BISKUPIJSKE ŠUME	3c	Hrastova osa listarica	1
		Savijač		7	
		Tuljčar		1	
		SJEVERNI DILJ - BISKUPIJSKE ŠUME	35a	Mrazovac	4
		Savijač		9	
		Tuljčar		1	
		VUKA - BISKUPIJSKE ŠUME	74b	Savijač	7
		Tuljčar		5	

UŠP	Šumarija	Gospodarska jedinica	Odjel / Odsjek	Štetnik	Ukupno
UŠP BJELOVAR	ŠUMARIJA BJELOVAR	BJELOVARSKA BILOGORA	136a	Savijač	3
	ŠUMARIJA DARUVAR	DARUVARSKE PRIGORSKE ŠUME	9d	Savijač	4
	ŠUMARIJA GAREŠNICA	DIŠNICA-ZOBIKOVAC- PETKOVAČA		Tuljčar	6
	ŠUMARIJA GRUBIŠNO POLJE	GRUBIŠNOPOLJSKA BILOGORA	28b	Mrazovac	2
		ZDENAČKI G. - PRESPINJAČA		Savijač	1
	ŠUMARIJA IVANSKA	IVANSKE PRIGORSKE ŠUME	22d	Savijač	1
				Tuljčar	2
			42b	Tuljčar	1
			17d	Mrazovac	1
			20a	Savijač	1
	ŠUMARIJA PAKRAC	PAKRAČKA GORA-ZAPADNI PAPUK	47d	Hrastova osa listarica	1
				Savijač	1
			62a	Savijač	1
			8d	Quercusia quercus	1
	ŠUMARIJA LIPIK	LUGOVI	12c	Jajno leglo hrastovog četnjaka	1
	ŠUMARIJA SUHOPOLJE	SUHOP. VIROVITIČKE NIZINSKE ŠUME	10c	Savijač	9
			15c	Savijač	2
			52c	Savijač	1
				Tuljčar	1
	ŠUMARIJA VELIKA PISANICA	PISANIČKA BILOGORA	26a	Savijač	1
			68b	Savijač	1
				Tuljčar	2
			11c	Mrazovac	1
	ŠUMARIJA VELIKI GRĐEVAC	GRĐEVAČKA BILOGORA		Savijač	2
		15b	Hrastova osa listarica	1	
		51a	Tuljčar	3	
		51d	Savijač	1	
		53e	Savijač	2	
		98f	Savijač	3	
		104a	Savijač	6	
		27c	Savijač	4	
		27e	Savijač	2	
	ŠUMARIJA VIROVITICA	VIROVITIČKA BILOGORA	68c	Savijač	1
			BOLČ. ŽABLJAČKI LUG	Tuljčar	3
			11e	Tuljčar	1
			16c	Tuljčar	1
	ŠUMARIJA VRBOVEC	VAROŠKI LUG	5a	Mrazovac	1
		VRBOVEČKE PRIGORSKE ŠUME	1a	Tuljčar	1

UŠP	Šumarija	Gospodarska jedinica	Odjel / Odsjek	Štetnik	Ukupno
	ŠUMARIJA ČAZMA	ČAZMANSKE NIZINSKE ŠUME	47a	Hrastova osa listarica	3
	ŠUMARIJA ĐULOVAC	VRANI KAMEN	33b	Tuljčar	2
UŠP KARLOVAC	ŠUMARIJA DRAGANIĆ	DRAGANIČKI LUGOVI	18b	Mrazovac	1
			33a	Hrastova osa listarica	1
				Jajno leglo hrastovog četnjaka	1
			34a	Mrazovac	1
			54b	Savijač	1
			56a	Savijač	1
			57a	Hrastova osa listarica	1
				Savijač	1
			61a	Hrastova osa listarica	1
				Savijač	1
			80c	Savijač	1
			?	Mrazovac	1
				Tuljčar	1
UŠP KARLOVAC	ŠUMARIJA JASTREBARSKO	JASTREBARSKE PRIGORSKE ŠUME	20a	Hrastova osa listarica	4
				Quercusia quercus	1
			21e	Hrastova osa listarica	14
				Mrazovac	1
				Savijač	3
				Tuljčar	1
			22b	Savijač	3
				Tuljčar	4
		JASTREBARSKI LUGOVI	1b	Hrastova osa listarica	2
				Savijač	3
				Tuljčar	1
			10b	Tuljčar	3
			37a	Tuljčar	2
			37b	Hrastova osa listarica	1
			22a	Mrazovac	1
UŠP KARLOVAC	ŠUMARIJA KARLOVAC	REČIČKI LUGOVI	26a	Tuljčar	3
			67c	Hrastova osa listarica	1
			76a	Hrastova osa listarica	3

UŠP	Šumarija	Gospodarska jedinica	Odjel / Odsjek	Štetnik	Ukupno
			76b	Jajno leglo kukavičnjeg suznika	1
				Mrazovac	1
	ŠUMARIJA PISAROVINA	PISAROVINSKI LUGOVI	10c	Savijač	5
				Tuljčar	5
			21a	Mrazovac	2
				Savijač	4
				Tuljčar	1
			31a	Savijač	2
				Tuljčar	4
	ŠUMARIJA KLOŠTAR PODRAVSKI	SVIBOVICA	9e	Savijač	8
				Tuljčar	3
			16c	Hrastova osa listarica	2
				Savijač	3
			18d	Hrastova osa listarica	3
				Savijač	13
				Tuljčar	3
			20a	Tuljčar	1
			20b	Hrastova osa listarica	3
				Mrazovac	2
				Savijač	5
				Tuljčar	1
UŠP KOPRIVNICA	ŠUMARIJA KOPRIVNICA	KOPRIVNIČKE NIZINSKE ŠUME	17c	Mrazovac	1
				Savijač	7
			22b	Savijač	1
				Tuljčar	1
			33c	Savijač	2
	ŠUMARIJA PITOMAČA	BANOV BROD	2c	Hrastova osa listarica	9
				Tuljčar	3
	ŠUMARIJA REPAŠ	REPAŠ GABAJEVA GREDA	23b	Savijač	5
				Tuljčar	4
			34a	Savijač	2
			50d	Hrastova osa listarica	1
				Tuljčar	2
			58d	Tuljčar	4
	ŠUMARIJA ĐURĐEVAC	ĐURĐEVAČKE NIZINSKE ŠUME	3a	Hrastova osa listarica	2
				Mrazovac	3
				Savijač	12
				Tuljčar	4
			10d	Mrazovac	2

UŠP	Šumarija	Gospodarska jedinica	Odjel / Odsjek	Štetnik	Ukupno
				Savijač	2
			31d	Mrazovac	6
				Savijač	8
			33a	Mrazovac	1
				Savijač	8
				Sovica	1
			68b	Tuljčar	1
			13d	Mrazovac	1
				Savijač	6
	ŠUMARIJA DONJI MIHOLJAC	KAPELAČKI LUG-KARAŠ	36a	Savijač	4
				Tuljčar	1
			37a	Mrazovac	3
			53a	Savijač	6
				Tuljčar	1
			55e	Savijač	2
				Tuljčar	1
			94a	Hrastova osa listarica	1
				Savijač	7
				Tuljčar	5
	UŠP NAŠICE	ČAĐAVAČKI LUG-JELAS-ĐOL	123b	Hrastova osa listarica	1
				Savijač	4
				Tuljčar	3
			1a	Mrazovac	5
				Savijač	5
				Tuljčar	4
			26b	Hrastova osa listarica	12
				Mrazovac	9
				Savijač	3
	ŠUMARIJA KOŠKA	BUDIGOŠĆE-BREZA-LUGOVI	1d	Mrazovac	1
				Savijač	1
			70a	Mrazovac	1
				Savijač	1
				Tuljčar	1
		LACIĆ-GLOŽĐE	5d	Mrazovac	2
				Quercusia quercus	1
			18b	Hrastova osa listarica	5
				Tuljčar	1
			39a	Tuljčar	1
			84a	Mrazovac	1
			95a	Hrastova osa listarica	1

UŠP	Šumarija	Gospodarska jedinica	Odjel / Odsjek	Štetnik	Ukupno
				Mrazovac	12
			104a	Savijač	2
				Tuljčar	2
			109a	Mrazovac	2
	ŠUMARIJA NAŠICE	KRNDIJA NAŠIČKA	141b	Savijač	1
			16a	Hrastova osa listarica	1
		DUZLUČKA PLANINA	38b	Tuljčar	1
			5a	Savijač	2
	ŠUMARIJA ORAHOVICA		9c	Hrastova osa listarica	4
		OBRADOVAČKE NIZINSKE ŠUME		Savijač	2
			10a	Savijač	1
				Tuljčar	2
			11a	Mrazovac	2
				Tuljčar	1
			12b	Savijač	1
			16a	Tuljčar	2
			42a	Mrazovac	3
				Savijač	2
			46a	Savijač	2
			50c	Mrazovac	2
				Savijač	2
				Tuljčar	2
			51a	Mrazovac	8
				Savijač	5
	ŠUMARIJA SLATINA	SLATINSKE NIZINSKE ŠUME	53	Mrazovac	3
				Savijač	5
				Tuljčar	3
			54c	Mrazovac	2
				Savijač	1
			55b	Mrazovac	6
				Savijač	3
			56a	Mrazovac	5
				Savijač	1
				Tuljčar	3
		DRENOVAČKA PLANINA	24a	Savijač	2
	ŠUMARIJA ČAČINCI	GAJ	16b	Savijač	9
				Tuljčar	2
		PUŠINSKA PLANINA	15a	Savijač	1
	ŠUMARIJA ĐURĐENOVAC	DJURĐENOVAČKE NIZINSKE ŠUME	123b	Hrastova osa listarica	1
				Savijač	3
		KRNDIJA GAZIJSKA	64a	Hrastova osa listarica	2

UŠP	Šumarija	Gospodarska jedinica	Odjel / Odsjek	Štetnik	Ukupno	
				Savijač	1	
			74a	Savijač	3	
UŠP NOVA GRADIŠKA	ŠUMARIJA JASENOVAC	GREDE KAMARE	4b	Hrastova osa listarica	1	
				Mrazovac	1	
				Tuljčar	1	
			56a	Mrazovac	1	
				Savijač	2	
			84a	Hrastova osa listarica	2	
	ŠUMARIJA NOVA GRADIŠKA	GRADIŠKA BRDA	4b	Hrastova osa listarica	1	
				Savijač	1	
			33c	Mrazovac	3	
		JUŽNI PSUNJ	66a	Mrazovac	9	
			45a	Savijač	4	
	ŠUMARIJA NOVA KAPELA	KLJUČEVNI	10a	99h	Savijač	1
				Quercusia quercus	1	
				Savijač	1	
			6a	Savijač	6	
				Tuljčar	1	
		JEŠEVIK BRIKNEVAČA	10a	Savijač	2	
			18a	Savijač	4	
				Tuljčar	7	
			28a	Savijač	4	
			35a	Tuljčar	1	
	ŠUMARIJA NOVSKA	JUŽNA BABJA GORA	37a	Savijač	3	
			48b	Savijač	2	
			70b	Savijač	2	
			104a	Savijač	8	
				Tuljčar	1	
		RADINJE	19a	Hrastova osa listarica	1	
				Savijač	2	
			48a	Hrastova osa listarica	1	
				Tuljčar	1	
			17b	Savijač	3	
		NOVSKO BRDO	64b	Savijač	1	
			74c	Savijač	1	
	ŠUMARIJA NOVSKA	RAJICKO BRDO	9a	Savijač	3	
				Tuljčar	1	
		ZELENIKA	70a	Hrastova osa listarica	1	
			5a	Savijač	1	

UŠP	Šumarija	Gospodarska jedinica	Odjel / Odsjek	Štetnik	Ukupno
	ŠUMARIJA OKUČANI	ZAPADNI PSUNJ	4a	Savijač Tuljčar	5 2
	ŠUMARIJA ORIOVAC	MLADA VODICA - PUAVICA	20e 23c	Savijač Savijač	1 3
		MRSUNJSKI LUG - MIGALOVCI	5a	Hrastova osa listarica Savijač	1 1
		STUPNIČKO BRDO - CERJE	48a 63d	Savijač Savijač	1 3
	ŠUMARIJA SLAVONSKI BROD	JUŽNI DILJ	10b 86a	Tuljčar Hrastova osa listarica Savijač Tuljčar	2 1 2 2
		MRSUNJSKI LUG - MIGALOVCI	25a 26a	Hrastova osa listarica Tuljčar Hrastova osa listarica Mrazovac	1 20 2 2
	ŠUMARIJA STARA GRADIŠKA	LJESKOVAČA	29a	Mrazovac Tuljčar	1 7
		PRAŠNIK	6g	Savijač	1
	ŠUMARIJA TRNJANI	BRATLJEVCI	33a	Savijač	2
		DOLCA	1a	Savijač Tuljčar	8 1
UŠP OSIJEK	ŠUMARIJA DARDA	HALJEVO - KOZARAČKE	27d	Savijač	4
	ŠUMARIJA LEVANJSKA VAROŠ	SJEVERNI DILJ "B"	15a	Hrastova osa listarica	2
	ŠUMARIJA TIKVEŠ-BILJE	DVORAC - SIGET	34d 58a	Jajno leglo kukavičjeg suznika Tuljčar Savijač	1 1 2
UŠP POŽEGA	ŠUMARIJA KUTJEVO	JUŽNI PAPUK	145g	Hrastova osa listarica Mrazovac Savijač	1 1 4
	ŠUMARIJA PLETERNICA	POŽEŠKA GORA	61a 88a	Mrazovac Savijač Tuljčar Savijač Tuljčar	2 12 1 17 4
		SJEVERNI DILJ PLETERNIČKI	48b	Savijač Sovica	1 1

UŠP	Šumarija	Gospodarska jedinica	Odjel / Odsjek	Štetnik	Ukupno
			57b	Mrazovac Savijač	1 6
	ŠUMARIJA POŽEGA	ISTOČNI PSUNJ	26d	Savijač	8
		POLJADIJSKE ŠUME	43a	Savijač	5
				Tuljčar	1
				SJEVERNA BABJA GORA	10d
		11b ?	Savijač		9
		11b	Savijač		3
		72a	Savijač		6
		ŠUMARIJA VELIKA	JUŽNI PAPUK	106a	Savijač
	POLJANAČKE ŠUME		3f	Savijač	2
				Tuljčar	1
		ŠUMARIJA ČAGLIN		JUŽNA KRNDIJA ČAGLINSKA	27a
	Savijač		10		
	55a		Savijač		13
			Sovica		1
			Tuljčar		1
	60a		Savijač		9
	ŠUMARIJA DVOR	JAVORNIK	40d	Savijač	1
		ZRINSKA BRDA	19a	Savijač	2
	ŠUMARIJA GLINA	POPOV GAJ	50d	Savijač	1
	ŠUMARIJA HRVATSKA DUBICA	POSAVSKE ŠUME DUBICA	121a	Tuljčar	2
			132a	Tuljčar	1
	ŠUMARIJA KOSTAJNICA	ŠAMARICA 1	11b	Savijač	4
	ŠUMARIJA LEKENIK	PEŠĆENICA CERJE	46c	Mrazovac	1
				Savijač	2
	ŠUMARIJA PETRINJA	KOTAR STARI GAJ	5a	Tuljčar	13
			19 c	Savijač	3
			19c	Savijač	3
			PETRINJČICA	10c	Hrastova osa listarica
	ŠUMARIJA RUJEVAC	ČORKOVAČA-KARLICE	194a	Hrastova osa listarica	2
			196a	Hrastova osa listarica	2
	ŠUMARIJA SISAK	BELČIĆEV GAJ ŠIKARA	43d	Savijač	1
		BREZOVICA	51d	Jajno leglo hrastovog četnjaka	1
			88a	Jajno leglo hrastovog četnjaka	1
	ŠUMARIJA SUNJA	POSAVSKE ŠUME-SUNJA	79a	Savijač	1

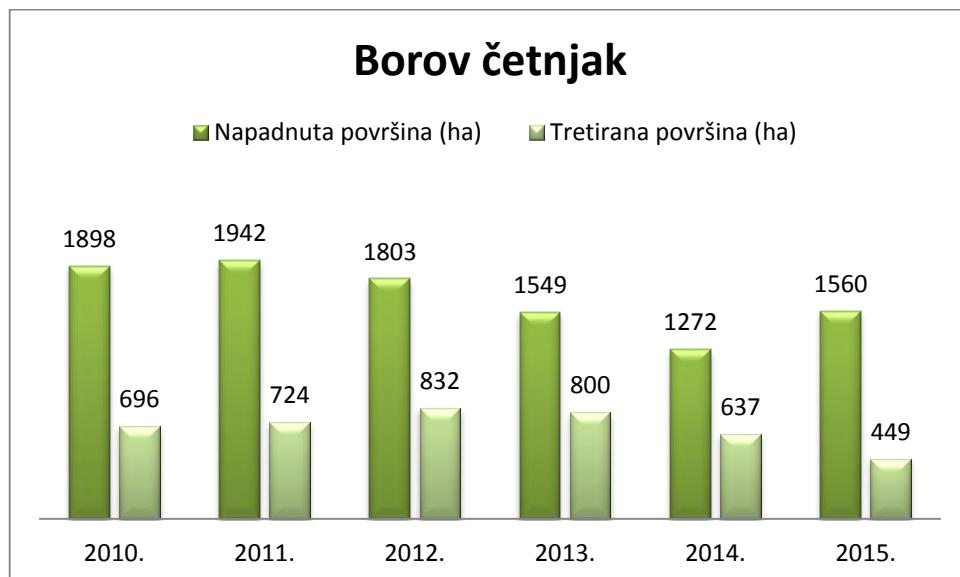
UŠP	Šumarija	Gospodarska jedinica	Odjel / Odsjek	Štetnik	Ukupno
			124b	Hrastova osa listarica	1
UŠP VINKOVCI	ŠUMARIJA CERNA	BANOV DOL	34a	Orgya antiqua (šljivin prelac)	1
				Tuljčar	2
	ŠUMARIJA LIPOVAC	TOPOLOVAC	36a	Tuljčar	1
	ŠUMARIJA MIKANOVCI	MUŠKO OSTRVO	81a	Quercusia quercus	1
	ŠUMARIJA OTOK	OTOČKE ŠUME	KSP Petkovac	Hrastova osa listarica	1
			Ksp Petkovac	Savijač	1
			KSP Petkovac	Savijač	2
	SLAVIR		14b	Tuljčar	4
			22a	Savijač	1
				Tuljčar	9
	ŠUMARIJA STRIZIVOJNA	TRSTENIK	4b	Tuljčar	1
	ŠUMARIJA STROŠINCI	DEBRINJA	77e	Hrastova osa listarica	1
UŠP ZAGREB	ŠUMARIJA VINKOVCI	KUNJEVCI	4b	Mrazovac	3
				Savijač	6
				Tuljčar	3
	ŠUMARIJA VRBANJA	VRBANSKE ŠUME	2a	Hrastova osa listarica	15
				Quercusia quercus	1
				Savijač	11
	ŠUMARIJA ŽUPANJA	KRAGUJNA	31a	Hrastova osa listarica	5
				Quercusia quercus	1
				Tuljčar	6
	HORTIKULTURA ZAGREB	MAKSIMIR	?	Savijač	3
		PARK ŠUME GRADA ZAGREBA	2h	Savijač	5
			6e	Tuljčar	3
	ŠUMARIJA DONJA STUBICA	STUBIČKO PODGORJE	3b	Quercusia quercus	1
				Savijač	1
	ŠUMARIJA DUGO SELO	DUBOKI JARAK	4a	Quercusia quercus	1
				Savijač	8
				Tuljčar	4
		ČRNOVŠAK	20b	Savijač	11
			21a	Hrastova osa listarica	3
				Savijač	5

UŠP	Šumarija	Gospodarska jedinica	Odjel / Odsjek	Štetnik	Ukupno
ŠUMARIJA KRAPINA	MACELJ			Tuljčar	10
			21c	Quercus quercus	1
				Savijač	4
	KUTINSKA GARJEVICA	19d	Hrastova osa listarica	5	
			Savijač	1	
			Tuljčar	1	
	KUTINSKE NIZINSKE ŠUME	71c	Hrastova osa listarica	2	
			Savijač	3	
			109a	Hrastova osa listarica	1
ŠUMARIJA KUTINA	KUTINSKE PRIGORSKE ŠUME	65b	Hrastova osa listarica	7	
			Savijač	1	
			Tuljčar	2	
	JAMARIČKO BRDO	47a	Hrastova osa listarica	4	
			Tuljčar	1	
			24a	Savijač	1
	JOSIP KOZARAC	32a	Hrastova osa listarica	1	
			Savijač	4	
			29a	Savijač	1
ŠUMARIJA LIPOVLJANI	VELIKI JANTAK	66h	Hrastova osa listarica	1	
			Savijač	1	
			127b	Savijač	2
	ČRET VAROŠKI LUG	16b	Tuljčar	2	
			Mrazovac	1	
			Tuljčar	3	
	ŽUTICA	156a	Hrastova osa listarica	1	
			Mrazovac	1	
			35a	Savijač	1
ŠUMARIJA NOVOSELEC	POPOVAČKE NIZINSKE ŠUME	89b	Tuljčar	2	
			Hrastova osa listarica	1	
	POPOVAČKE PRIGORSKE ŠUME	8a	Savijač	2	
			Tuljčar	1	
			14a	Mrazovac	1
	OBREŠKI LUG	51b	Tuljčar	2	
			13a	Savijač	1
			26a	Savijač	1
ŠUMARIJA VELIKA GORICA	TUROPOLJSKI LUG	7a	Savijač	1	
			Tuljčar	1	

UŠP	Šumarija	Gospodarska jedinica	Odjel / Odsjek	Štetnik	Ukupno
			9a	Mrazovac Savijač	9 5
			112a	Hrastova osa listarica Savijač	1 2
		ŠILJAKOVAČKA DUBRAVA 2	29a	Mrazovac Savijač	1 1
			99c	Mrazovac Tuljčar	3 2
	ŠUMARIJA ZAGREB	LIMBUŠ SAVA	12b	Savijač	3
		MARKUŠEVAČKA GORA	2f	Savijač	9
		SLJEME MEDVEDGRADSKE ŠUME	27j 53a	Savijač Savijač	12 4
ŠUMARIJA ZLATAR	JUŽNA IVANČICA		22c	Hrastova osa listarica	2

Borov četnjak (*Thaumatopoea pityocampa*)

Borov četnjak je štetnik koji je redovito prisutan u borovim šumama na kršu. Napadnute i tretirane površine su gotovo identične onima iz 2014. godine (**Error! Reference source not found.**). Tijekom 2015. godine borov četnjak javio se na 1550 ha, a suzbijan je na 443 ha. Suzbijanje je provedeno mehanički skidanjem zapredaka i primjenom insekticida Foray 48B. U posljednjih 6 godina nije bilo značajnijih povećanja u površinama na kojima je prisutan borov četnjak. Uzroci vjerojatno leže u dobro provedenim zaštitnim mjerama na onim površinama s kojih bi se zaraza mogla širiti i u jakom parazitoidskom kompleksu koji regulira populaciju borovog četnjaka.

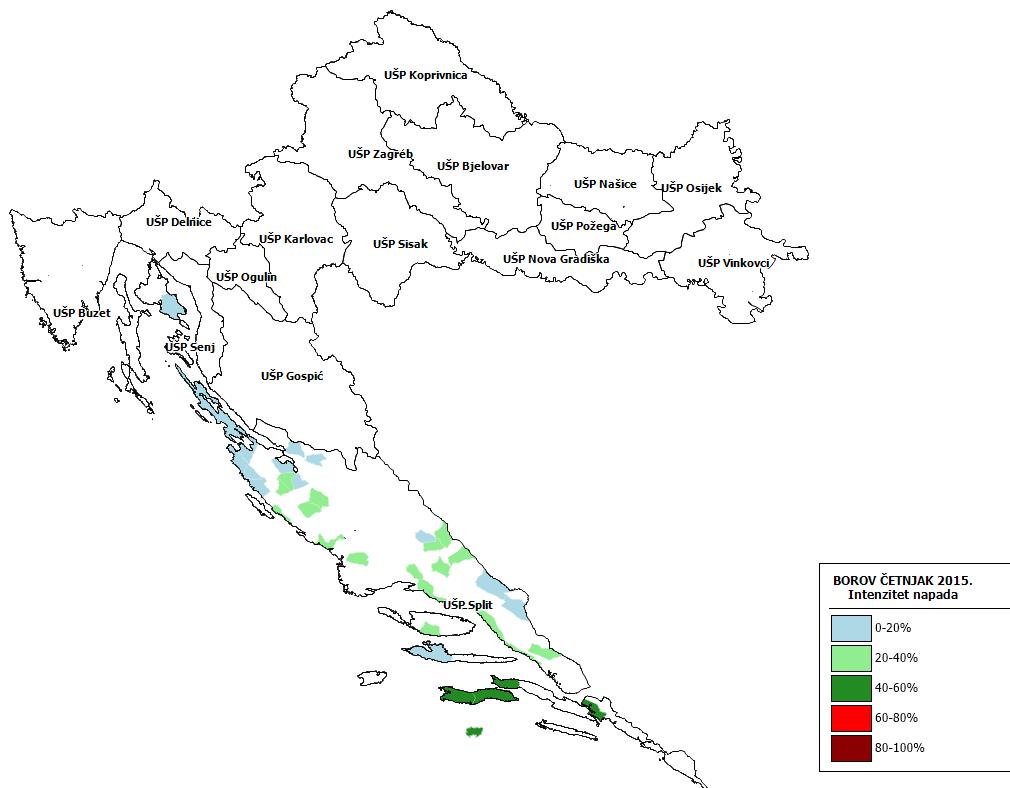

Grafikon 4: Površine šuma na kršu u kojima je bio prisutan borov četnjak od 2010. do 2015. godine

Tablica 7: Površine na kojima je 2015. godine bio prisutan borov četnjak

borov četnjak (*Thaumetopoea pityocampa*)

UŠP, šumarija	Vrsta bilja	Napadnuta pov. (ha)	Tretirana pov. (ha)	Intenzitet napada	Napadnuta drvna masa	Mjere suzbijanja			
						Pesticid	Doza i konc.	Utrošena kol. (kg)	Utrošena kol. (l)
UŠP Buzet									
Pula	bor	347,57	0,00	1 - 50%					
Ukupno (UŠP):		347,57	0,00		0,00			0,00	0,00
UŠP Gospić									
Karlobag	crni bor	3,01	0,00	21 - 40%					
Ukupno (UŠP):		3,01	0,00		0,00			0,00	0,00
UŠP Senj									
Krk	crni bor	13,20	13,20	1 - 20%					
Pag	bor	18,49	18,49	1 - 20%					
Senj	crni bor	6,00	6,00	1 - 20%					
Ukupno (UŠP):		37,69	37,69		0,00			0,00	0,00
UŠP Split									
Benkovac	bor; crni bor	200,00	71,00	1 - 40%		Foray 48B;	2,5 l/ha		164,00
Biograd	bor	13,00	13,00	21 - 40%		Foray 48B;	2,5 l/ha		30,00
Brač	bor	30,00	4,79	21 - 40%					
Dubrovnik	bor	7,56	3,50	41 - 60%					
Hvar	bor	200,00	8,00	1 - 20%					
Imotski	crni bor	81,85	9,83	1 - 20%					
Korčula	bor	316,19	15,86	41 - 60%					
Makarska	bor	95,00	95,00	21 - 40%		Foray 48B;	2,5 l/ha		250,00
Obravac	crni bor	30,00	40,00	1 - 20%		Foray 48B;	2,5 l/ha		80,00
Sinj	crni bor	64,35	42,00	1 - 40%		Foray 48B;	2,5 l/ha		54,00
Split	bor; crni bor	1,07	1,07	21 - 40%					
Šibenik	bor	8,50	8,50	21 - 40%					
Vrgorac	crni bor	8,97	8,97	21 - 40%					
Zadar	bor	115,00	90,00	1 - 20%		Foray 48B;	2,5 l/ha		230,00
Ukupno (UŠP):		1.171,49	411,52		0,00			0,00	808,00
Sveukupno:		1.559,76	449,21		0,00			0,00	808,00

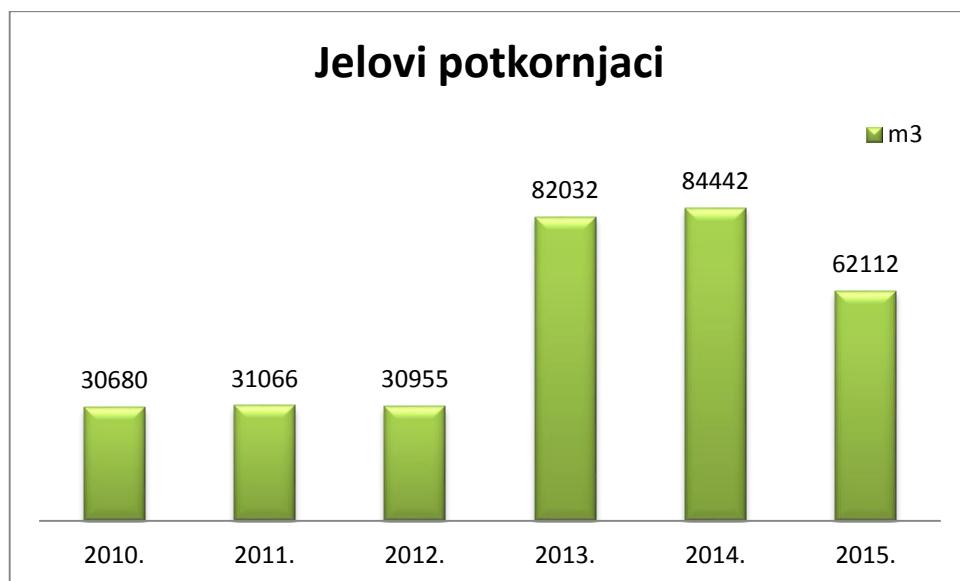

Slika 17: Intenzitet napada borovog četnjaka u 2015. godini po gospodarskim jedinicama

Potkornjaci

Potkornjaci predstavljaju jedan od glavnih uzročnika sušenja stabala u smrekovim i jelovim šumama u Hrvatskoj, ali i u drugim europskim zemljama. Najznačajniji štetnici su jelovi koraši (*Pityokteines spinidens*, *P. curvidens*, *P. vorontzowi*, *Cryphalus piceae*) i smrekovi potkornjaci (*Ips typographus*, *Pityogenes chalcographus*). Tijekom 2015. godine zabilježena je i pojačana pojava velikog ariševog potkornjaka (*Ips cembrae*) u odnosu na prethodne godine i to na području UŠP Koprivnica (1406 m³), Gospić (27 m³), Požega (18 m³) i Zagreb (1452 m³).

Drvna masa koju su oštetili jelovi potkornjaci u 2016. godini iznosi 62.112 m³. (Grafikon 5).

Grafikon 5: drvna masa napadnuta jelovim potkornjacima od 2010. do 2015. godine

Tablica 8: Količina drvne mase koju su oštetili jelovi potkornjaci u 2015. godini

Jelovi potkornjaci					
UŠP, šumarija	Vrsta bilja	Napadnuta pov. (ha)	Tretirana pov. (ha)	Intenzitet napada	Napadnuta drvna masa
PRIVATNE ŠUME					
Privatno	običnajela	85,78	0,00	1 - 20%	
Ukupno (UŠP):		85,78	0,00		0,00
UŠP Delnice					
Crni Lug	običnajela	35,08	0,00		496,00
Delnice	običnajela	371,53	0,00		6.908,20
Fužine	običnajela	653,17	0,00		5.797,63
Lokve	običnajela	278,17	0,00		1.973,00
Prezid	običnajela	241,24	0,00		1.505,00
Ravna Gora	običnajela	258,53	0,00		1.409,15
Skrad	običnajela	120,49	0,00		368,02
Vrbovsko	običnajela	89,05	0,00		483,56
Ukupno (UŠP):		2.047,26	0,00		18.940,56
UŠP Gospić					
Gospić	običnajela		0,00	1 - 20%	2.272,47
Karlobag	običnajela	343,19	0,00	21 - 40%	1.641,00
Korenica	običnajela	36,80	0,00	1 - 20%	178,25
Otočac	običnajela	497,35	0,00	1 - 20%	4.550,00
Perušić	običnajela		0,00	41 - 60%	9.493,00
Vrhovine	običnajela	748,59	0,00	1 - 20%	2.402,00
Ukupno (UŠP):		1.625,93	0,00		20.536,72
UŠP Karlovac					
Rakovica	običnajela	655,54	0,00	1 - 20%	2.030,00
Ukupno (UŠP):		655,54	0,00		2.030,00
UŠP Ogulin					
Jasenak	običnajela		0,00	1 - 20%	253,00
Josipdol	običnajela		0,00	1 - 20%	40,00
Ogulin	običnajela		0,00	1 - 20%	5.326,00
Ukupno (UŠP):		0,00	0,00		5.619,00
UŠP Pozeša					
Kamenska	običnajela		0,00	61 - 80%	1.520,00
Velika	običnajela		0,00	41 - 60%	14,00
Ukupno (UŠP):		0,00	0,00		1.534,00
UŠP Senj					
Crikvenica	običnajela	43,57	0,00		4.478,00
Krasno	običnajela	62,55	0,00		7.964,00
Novi Vinodolski	običnajela	5,27	0,00		673,00
Ukupno (UŠP):		111,39	0,00		13.115,00
UŠP Zagreb					
Krapina	običnajela	56,50	0,00	1 - 20%	337,00
Ukupno (UŠP):		56,50	0,00		337,00
Sveukupno:		4.583,40	0,00		62.112,28

Smrekovi potkornjaci najznačajniji štetnik smreke u prirodnim sastojinama i kulturama. Tijekom 2015. godine zbog napada smrekovih potkornjaka oštećeno je 44.795 m^3 drvne mase (Grafikon 6).

Grafikon 6: Drvna masa napadnuta smrekovim potkornjacima od 2010. do 2015. godine

Tablica 9: Drvna masa koju su oštetili smrekovi potkornjaci 2015. godine

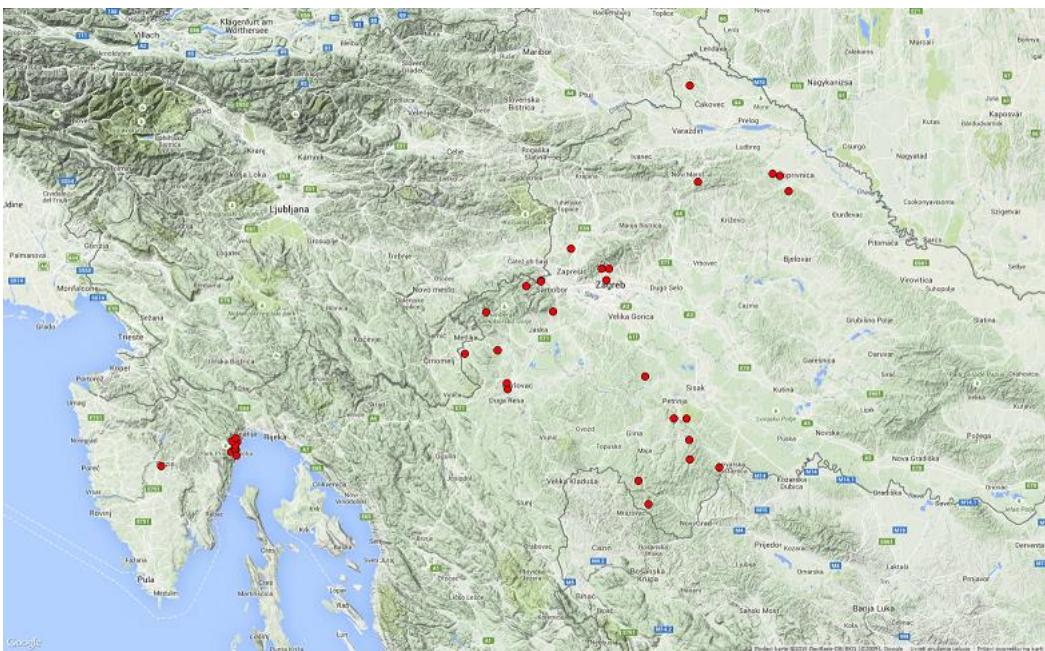
UŠP, šumarija	Vrsta bilja	Napadnuta pov. (ha)	Tretirana pov. (ha)	Intenzitet napada	Napadnuta drvna masa
UŠP Delnice					
Crni Lug	obična smreka	5,53	0,00		41,00
Delnice	obična smreka	276,46	0,00		1.632,76
Fužine	obična smreka	214,66	0,00		493,25
Gerovo	obična smreka	125,94	0,00		2.871,10
Gomirje	obična smreka	297,41	0,00		585,00
Klana	obična smreka	148,82	0,00		370,00
Lokve	obična smreka	47,71	0,00		1.050,00
Prezid	obična smreka	230,98	0,00		100,64
Ravna Gora	obična smreka	224,07	0,00		687,59
Skrad	obična smreka	224,52	0,00		6.479,96
Tršće	obična smreka	103,49	0,00		981,00
Vrbovsko	obična smreka	320,43	0,00		1.150,73
Ukupno (UŠP):		2.220,02	0,00		16.443,03
UŠP Gospić					
Gospić	obična smreka		0,00	1 - 20%	407,18
Karllobag	obična smreka	58,34	0,00	1 - 20%	171,00
Perušić	obična smreka		0,00	41 - 60%	967,00
Vrhovine	obična smreka	673,77	0,00	1 - 20%	1.049,00
Ukupno (UŠP):		732,11	0,00		2.594,18
UŠP Karlovac					
Cetingrad	obična smreka	61,07	0,00	1 - 20%	566,00
Duga Resa	obična smreka		0,00	1 - 20%	1.352,00
Gvozd	obična smreka		0,00	1 - 20%	184,00
Jastrebarsko	obična smreka	27,21	0,00	41 - 60%	2.482,00
Ózalj	obična smreka	27,39	0,00	1 - 80%	1.204,00
Rakovica	obična smreka	68,07	0,00		167,00
Vojnić	obična smreka		0,00		47,00
Ukupno (UŠP):		183,74	0,00		6.002,00
UŠP Koprivnica					
Kloštar Podravski	obična smreka		0,00	1 - 20%	75,00
Koprivnica	obična smreka		0,00	61 - 80%	262,00
Križevd	obična smreka		0,00	21 - 40%	52,00
Ludbreg	obična smreka		0,00	41 - 80%	2.963,00
Varaždin	obična smreka		0,00	1 - 100%	5.308,00
Ukupno (UŠP):		0,00	0,00		8.660,00
UŠP Ogulin					
Jasenak	obična smreka		0,00	1 - 20%	102,00
Josipdol	obična smreka		0,00	1 - 20%	69,00
Ogulin	obična smreka		0,00	1 - 20%	545,00
Saborsko - Plaški	obična smreka		0,00	1 - 20%	571,00
Ukupno (UŠP):		0,00	0,00		1.287,00
UŠP Požega					
Čaglin	obična smreka		0,00		300,00
Kamenska	obična smreka		0,00	61 - 80%	3.782,00
Kutjevo	obična smreka		0,00		991,00
Velika	obična smreka		0,00	21 - 80%	1.516,00
Ukupno (UŠP):		0,00	0,00		6.589,00
UŠP Senj					
Krasno	obična smreka	54,14	0,00		2.924,00
Novi Vinodolski	obična smreka	1,30	0,00		12,00
Ukupno (UŠP):		55,44	0,00		2.936,00
UŠP Zagreb					
Krapina	obična smreka	87,49	0,00	1 - 40%	189,00
Zlatar	obična smreka	43,89	0,00	21 - 60%	95,00
Ukupno (UŠP):		131,38	0,00		284,00
Sveukupno:		3.322,69	0,00		44.795,21

Ostali štetnici

Osim štetnika opisanih u prethodnim poglavljima, u šumama Hrvatske su tijekom 2015. godine bili prisutni i sljedeći štetnici:

Kestenova osa šiškarica (*Dryocosmus kuriphilus*)

Kestenova osa šiškarica (*Dryocosmus kuriphilus*) je značajan štetnik na pitomom kestenu (*Castanea sativa*) u Hrvatskoj koji se od 2010. godine intenzivno širi u šumama pitomog kestena. U 2015. godini proširila se u svim šumama pitomog kestena. Tijekom 2015. godine započelo je biološko suzbijanje ove invazivne vrste parazitoidom *Torymus sinensis* koji je ispušten na brojnim lokalitetima u kestenovim sastojinama u Hrvatskoj. Ovo je prvo biološko suzbijanje invazivne vrste unesenom vrstom parazitoida u šumarstvu Hrvatske i cijeli postupak uzgoja i ispuštanja parazitoida dobio je dosta veliki značaj u znanstvenim krugovima. Tijekom 2015. godine ispušteno je 6340 ženki i 3170 mužjaka parazitoida *T. sinensis* na 40 lokaliteta na području Hrvatske. Detaljnom analizom rezultata provedenog biološkog suzbijanja u jesen 2016. možemo potvrditi da je parazitoid *Torymus sinensis* uspješno uspostavio svoju populaciju u šumama pitomog kestena i da je na nekim lokalitetima (područje UŠP Buzet, šumarija Pazin) njegova učinkovitost već mjerljiva u značajno smanjenju broja šiški. Parazitoid će se nastaviti prirodno širiti, a tijekom 2016. godine nastaviti će se i ispuštanje na novim lokalitetima posebno na području UŠP Sisak (Kostajnica, Petrinja).

Slika 18: lokaliteti ispuštanja parazitoida *Torymus sinensis* u Hrvatskoj u 2015. godini

Ostali štetnici prisutni tijekom 2015. bili su:

- jasenov potkornjak (*Leperesinus fraxini*) koji je oštetio jasenova stabla na području UŠP Nova Gradiška (61 ha) i UŠP Koprivnica (2 ha);

Detaljni podaci dostupni su u bazi podataka <https://stetnici.sumins.hr/baza> podataka.

Ostali štetni biotički čimbenici

Korovi

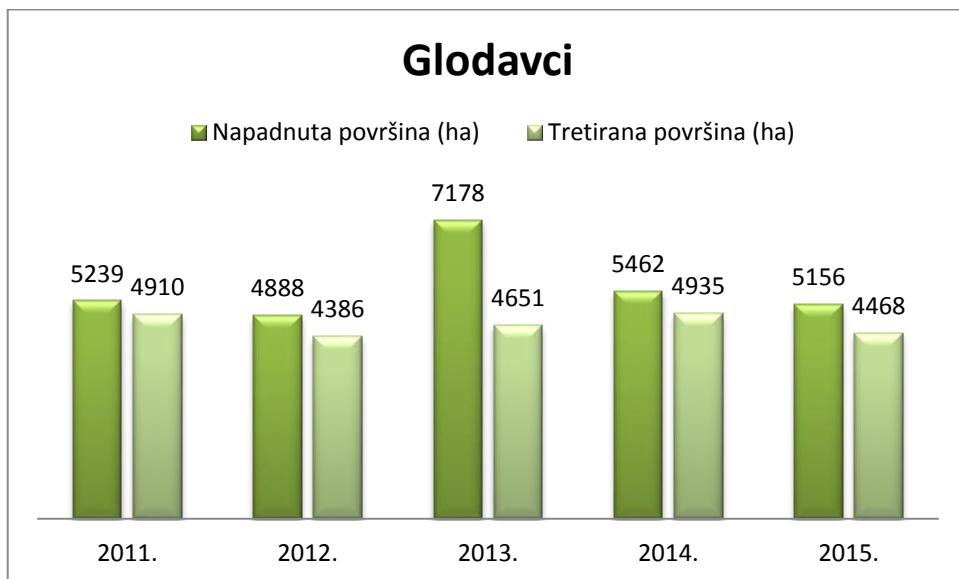
Drvenaste i zeljaste korove je tijekom 2015. godine bilo potrebno suzbijati (za potrebe pripreme staništa i njege pomlatka, tretiranje panjeva) na oko 3500 ha.

Tablica 10: Površine na kojima su se javili korovi 2015. godine

UŠP, Šumarija	Vrsta bilja	Napadnuta pov. (ha)	Tretnju pov. (ha)	Intenzitet napade	Napadnuta drvena masna	Hijere suzbijanja			
						Pesticid	Dоза i konc.	Utrošena kol. (kg)	Utrošena kol. (l)
UŠP Bjelovar									
Bjelovar	listade	53,00	53,00	1 - 20%		Ouragan System 4; Total 480;	2,5 l/ha ² - 3,5 l/ha		165,50
Građevina	listade	5,00	5,00	21 - 40%		Ouragan System 4; Total 480;	6 l/ha ² /ha		30,00
Lipik	hrast lužnjak	2,50	2,50	21 - 40%		Total 480;	7,2 l/ha		18,00
Velika Pisanica	listade	26,00	26,00	21 - 40%		Total 480;	5,3 l/ha		138,00
Veliki Grđevac	listade	16,00	16,00	21 - 60%		Ouragan System 4; Total 220;	5 l/ha ² /ha ²		80,00
Vrbovac	bukva	36,00	36,00	1 - 10%		Ouragan System 4; Tordon 220; Total 480;	5 l/ha ² /ha ²		216,00
Ukupno (UŠP):		138,50	138,50		0,00			0,00	647,50
UŠP Karlovac									
Draganić	hrast kitnjak	42,00	42,00			Ouragan System 4;	8,14 l/ha		342,00
Jastrebarsko	hrast lužnjak; listade	21,45	21,45			Ouragan System 4;	1,58 - 5 l/ha		83,70
Karlovac	hrast lužnjak; listade	15,73	15,73			Ouragan System 4;	5 - 8,5 l/ha		135,00
Ukupno (UŠP):		79,18	79,18		0,00			0,00	560,00
UŠP Koprivnica									
Čakovec	listade	12,44	12,44	1 - 20%		Ouragan System 4;	7 - 10 l/ha		90,00
Dunđerjevac	listade	157,78	157,78	1 - 20%		Ouragan System 4; Total 480;	2 - 5,6 l/ha ² - 5,12 l/ha		631,46
Kloštar Podravski	listade	144,31	144,31	1 - 20%		Ouragan System 4; Total 480;	3,75 - 7 l/ha ² - 10 l/ha		648,00
Koprivnica	listade	13,00	13,00	1 - 20%		Total 480;	10 l/ha		130,00
Križevci	listade	39,50	39,50	1 - 20%		Ouragan System 4; Total 480;	3 l/ha ² - 5 l/ha		139,50
Ludbreg	listade	60,57	60,57	1 - 20%		Ouragan System 4; Total 480;	10 l/ha ² - 10 l/ha		501,00
Pitomača	hrast lužnjak; listade	29,66	29,66	1 - 20%		Ouragan System 4;	0,5 - 8 l/ha		116,50
Repolj	listade	80,80	80,80	1 - 20%		Ouragan System 4; Total 480;	4,2 - 5 l/ha ² - 4 l/ha		388,00
Sokolovac	listade	23,59	23,59	1 - 20%		Ouragan System 4; Total 480;	5 l/ha ² /ha		118,00
Ukupno (UŠP):		561,75	561,75		0,00			0,00	2.792,86
UŠP Nova Gradiška									
Jasenovac	listade	29,79	29,79	81 - 100%		Total 480;	6,9 l/ha ² %		204,00
Nova Gradiška	hrast kitnjak; hrast lužnjak	78,31	77,45	21 - 100%		Ouragan System 4; Total 480;	4,74 - 5 l/ha ² - 1,19% - 15% (2,5 - 7,64 l/ha ² - 4,96% - 35%)		152,50
Nova Kapela	bukva; hrast kitnjak; hrast lužnjak	57,48	57,48	41 - 100%		Ouragan System 4; Total 480;	5 - 5,25 l/ha ² - 1,7% (3,55 - 6 l/ha ² - 1,5% - 35%)		329,02
Novska	hrast lužnjak; listade	50,63	50,63	81 - 100%		Ouragan System 4; Total 480;	5 l/ha ² 1,6% - 7 l/ha ² %		363,00
Orlovac	listade	54,00	54,00			Total 480;	0,4 - 5 l/ha		73,00
Tmavci	hrast lužnjak	27,92	27,92			Ouragan System 4;	3,75 - 5 l/ha ² 1,07% - 1,42%		137,00
Ukupno (UŠP):		298,13	247,27		0,00			0,00	1.258,52
UŠP Osijek									
Betina	listade	41,54	41,54	21 - 40%		Total 480;			5,00
Darda	listade	65,03	33,81	41 - 60%		Total 480;			163,00
Đurđevac	listade	144,86	104,86	21 - 60%		Total 480;	0 - 7,95 l/ha		638,00
Levanjska Varoš	listade	63,94	63,94	21 - 60%		Ouragan System 4; Total 480;	> 0 - 1,8 l/ha		45,00
Ostrožac	hrast lužnjak; listade	70,74	70,74	81 - 100%		Total 480;			388,42
Ukupno (UŠP):		346,11	314,89		0,00			0,00	1.239,62
UŠP Požega									
Ceglin	bukva; četinjača; listade	20,67	20,67	41 - 80%					
Kamenska	listade	30,49	30,49						
Kutjevo	bukva; hrast kitnjak	2,10	2,10	81 - 100%		Cidokor	10 l/ha		21,00
Požega	bukva; hrast kitnjak	15,68	15,68			Glyphogan 480 S; Ouragan System 4; Total 480;	4,7 - 8 l/ha ² - 3% (5,4 l/ha ² - 4 l/ha ² - 10 l/ha ² - 4%)		45,00
Ukupno (UŠP):		68,94	68,94		0,00			0,00	66,00
UŠP Slavak									
Globo	listade	38,88	0,00						
Bršak	listade	254,00	0,00						
Sutja	listade	27,00	0,00						
Ukupno (UŠP):		329,88	0,00		0,00			0,00	0,00
UŠP Vinkovci									
Cerna	hrast lužnjak	98,99	98,99	41 - 60%		Ouragan System 4;	1,38 - 3 l/ha		185,00
Gurija	hrast lužnjak	24,36	24,36	41 - 60%		Ouragan System 4; Total 480;	3 l/ha ² 34 l/ha		154,00
Itok	hrast lužnjak	5,76	5,76	61 - 80%		Total 480;	10,5 l/ha		61,00
Lipovnik	hrast lužnjak	340,48	340,48	61 - 80%		Ouragan System 4; Total 480;	0,92 l/ha ² 7,5 l/ha ² 10 l/ha ²		1.155,00
Mikanovci	hrast lužnjak	182,46	182,46	41 - 80%		Ouragan System 4; Total 480;	5,9 - 10 l/ha ² 8,5 l/ha ²		1.543,00
Otok	hrast lužnjak	109,55	109,55	61 - 80%		Ouragan System 4; Total 480;	10 l/ha ² 10,13 l/ha ²		1.110,00
Sestrinjana	hrast lužnjak	148,35	148,35	21 - 60%		Ouragan System 4; Total 480;	6,77 l/ha ² 4 - 10 l/ha ²		1.000,00
Brodilind	hrast lužnjak	152,38	152,38	41 - 60%		Total 480;	1,84 l/ha		283,00
Vinkovci	hrast lužnjak	229,12	229,12	41 - 60%		Ouragan System 4; Total 480;	2 - 6 l/ha ² 3,56 l/ha ²		888,00
Vrbovci	hrast lužnjak	134,55	134,55	41 - 60%		Ouragan System 4; Total 480;	4 l/ha ²		669,00
Vukovar	hrast lužnjak; listade	126,93	126,93	21 - 80%		Ouragan System 4; Total 480;	5 l/ha ² 6,5 l/ha ²		656,00
Zupanja	hrast lužnjak	72,15	72,15	21 - 60%		Ouragan System 4; Total 480;	4 l/ha ² 1,9 l/ha		168,00
Ukupno (UŠP):		1.625,68	1.625,68		0,00			0,00	7.872,00
UŠP Zagreb									
Kutina	listade	92,10	92,10	61 - 80%		Total 480;	1,35 - 10 l/ha		850,00
Lipovčić	listade	83,38	83,34	21 - 40%		Ouragan System 4; Total 480;	7,3 - 10,6 l/ha ² 6,2 l/ha ²		690,70
Novsodac	listade	32,11	27,92	81 - 100%	6,69	Ouragan System 4; Total 480;	2 - 9,75 l/ha ² 11,3 l/ha ²		312,00
Popovac	listade	79,50	75,50	41 - 60%		Total 480;	1,84 l/ha		795,00
Velika Gorica	listade	269,65	269,65	61 - 80%		Ouragan System 4; Total 480;	5,7 - 9 l/ha ² 9,5 l/ha ²		1.122,23
Ukupno (UŠP):		552,24	548,51		6,69			0,00	3.729,93
Stotakupno:		4.090,31	3.594,12		6,69			0,00	18.154,43

Glodavci

Glodavci su tijekom 2015. godine činili štete na oko 5000 ha i po potrebi su suzbijani (Tablica 11).

Grafikon 7: površine na kojima su štete činili glodavci od 2011. do 2015. godine

Tablica 11: UŠP na čijem su području glodavci činili štete tijekom 2015. godine

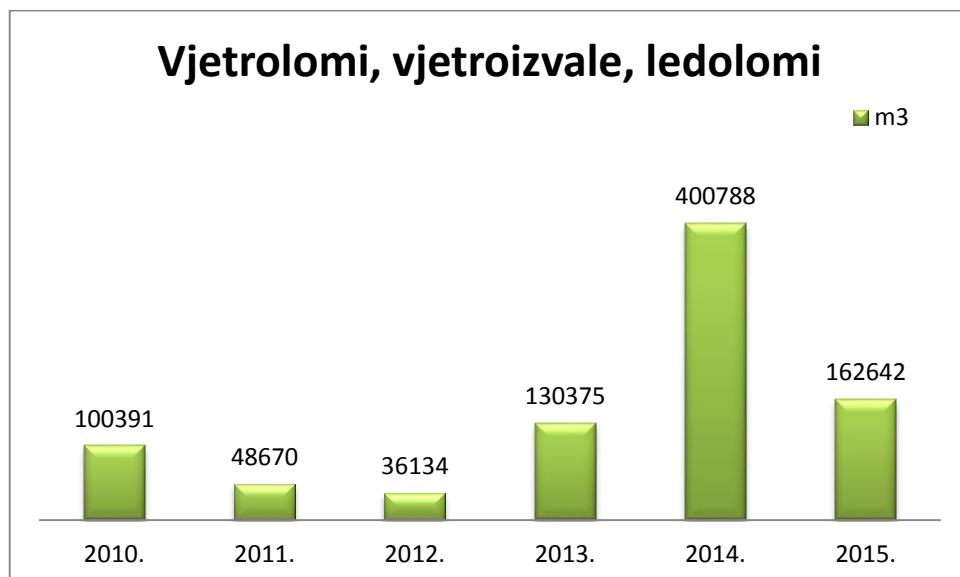
Glodavci (miševi, voluharice, puhovi)

UŠP, šumarija	Vrsta bilja	Napadnuta pov. (ha)	Tretirana pov. (ha)	Intenzitet napada	Napadnuta drvna masa	Mjere suzbijanja			
						Pesticid	Doza i konc.	Utrošena kol. (kg)	Utošena kol. (l)
UŠP Bjelovar									
Čazma	listače	22,00	0,00						
Garešnica	listače	7,41	0,00	1 - 20%					
Velika Pisanica	listače	146,87	0,00	1 - 20%					
Veliki Grđevac	listače	113,37	0,00	1 - 20%					
Ukupno (UŠP):		289,65	0,00		0,00			0,00	0,00
UŠP Karlovac									
Draganić	listače	39,00	39,00	21 - 40%		Sorexa cebo;	2,6 kg/ha	100,00	
Karlovac	listače	50,00	50,00			Sorexa cebo;	2 kg/ha	100,00	
Ukupno (UŠP):		89,00	89,00		0,00			200,00	0,00
UŠP Koprivnica									
Đurđevac	listače	40,71	40,71	1 - 20%		Sorexa cebo;	1,25 - 2 kg/ha	59,78	
Repaš	listače	60,39	60,39	1 - 40%		Sorexa cebo;	1 kg/ha	60,00	
Ukupno (UŠP):		101,10	101,10		0,00			119,78	0,00
UŠP Našice									
Donji Miholjac	listače	190,99	190,99	41 - 60%		Sorexa cebo;	0,8 - 1,06 kg/ha	181,00	
Koška	listače	72,73	72,73	21 - 40%		Sorexa cebo;	0,3 kg/ha	21,00	
Ukupno (UŠP):		263,72	263,72		0,00			202,00	0,00
UŠP Nova Gradiška									
Stara Gradiška	listače	5,00	0,00	61 - 80%		Sorexa cebo;	4 kg/ha	20,00	
Trnjani	listače	63,53	63,53	1 - 40%		Sorexa cebo;	1,78 - 2 kg/ha	120,00	
Ukupno (UŠP):		68,53	63,53		0,00			140,00	0,00
UŠP Osijek									
Batinja	listače	20,23	20,23	21 - 80%		Sorexa cebo;		70,00	
Darda	listače	53,99	53,99			Sorexa cebo;		290,00	
Đakovo	listače	13,00	13,00	41 - 60%		Sorexa cebo;		20,00	
Levanjska Varoš	listače	29,94	29,94	41 - 60%		Sorexa cebo;		150,00	
Osijek	listače	42,61	42,61	81 - 100%		Sorexa cebo;		140,00	
Valpovo	listače	100,66	100,66	61 - 80%		Sorexa cebo;		330,00	
Ukupno (UŠP):		260,43	260,43		0,00			1.000,00	0,00
UŠP Požega									
Požega	listače	10,68	10,68			Sorexa cebo;	0,56 kg/ha	6,00	
Ukupno (UŠP):		10,68	10,68		0,00			6,00	0,00
UŠP Sisak									
Lekenik	listače	131,10	0,00						
Sisak	listače	120,00	0,00						
Sunja	listače	129,78	0,00						
Ukupno (UŠP):		380,88	0,00		0,00			0,00	0,00
UŠP Vinkovci									
Cerna	listače	415,27	415,27	41 - 100%		Sorexa cebo;	4,45 - 11 kg/ha	2.950,00	
Gunja	listače	152,42	152,42	61 - 80%		Sorexa cebo;	7,34 - 7,42 kg/ha	1.124,00	
Lipovac	listače	183,28	183,28	41 - 60%		Sorexa cebo;	2,4 kg/ha	440,00	
Mikanovd	listače	213,19	213,19	41 - 60%		Sorexa cebo;	1,57 - 1,65 kg/ha	340,00	
Otok	listače	709,07	709,07	81 - 100%		Sorexa cebo;	4,8 kg/ha	3.400,00	
Strživojna	listače	104,27	104,27	21 - 60%		Sorexa cebo;	2,76 kg/ha	286,00	
Strošinđ	listače	451,60	451,60	61 - 80%		Sorexa cebo;	0,9 kg/ha	401,00	
Vinkovd	listače	373,18	373,18	41 - 80%		Sorexa cebo;	1,2 - 4,19 kg/ha	1.129,00	
Vrbanja	listače	509,27	509,27	61 - 80%		Sorexa cebo;	7 kg/ha	3.515,00	
Vukovar	listače	15,07	15,07	61 - 80%		Sorexa cebo;	9,2 kg/ha	140,00	
Županja	listače	343,47	343,47	61 - 100%		Sorexa cebo;	5,92 - 7,56 kg/ha	2.120,00	
Ukupno (UŠP):		3.470,09	3.470,09		0,00			15.845,00	0,00
UŠP Zagreb									
Lipovljani	listače	166,96	166,96	21 - 40%		Sorexa cebo;	1,73 kg/ha	96,60	
Novoselec	listače	42,29	42,29	21 - 60%		Sorexa cebo;	2,1 - 2,3 kg/ha	96,00	
Zlatar	listače	12,37	0,00	1 - 20%					
Ukupno (UŠP):		221,62	209,25		0,00			192,60	0,00
Sveukupno:		5.155,70	4.467,80		0,00			17.705,38	0,00

Štetni abiotički čimbenici

Vjetroizvale, vjetrolomi, snjegolomi

Vjetroizvale, vjetrolomi i snjegolomi su tijekom 2015. godine bili jedan od značajnih abiotičkih čimbenika i učinili su štete na 162.642 m^3 drvne mase listača i četinjača. Oštećena količina je znatno manja od one iz 2014. godine jer tijekom 2015. nije bilo toliko ekstremnih i katastrofalnih vremenskih pojava koje su uzrokovale štete u šumama.

Grafikon 8: Drvna masa oštećena od vjetroizvala, vjetroloma i snjegoloma od 2010.-2015. godine

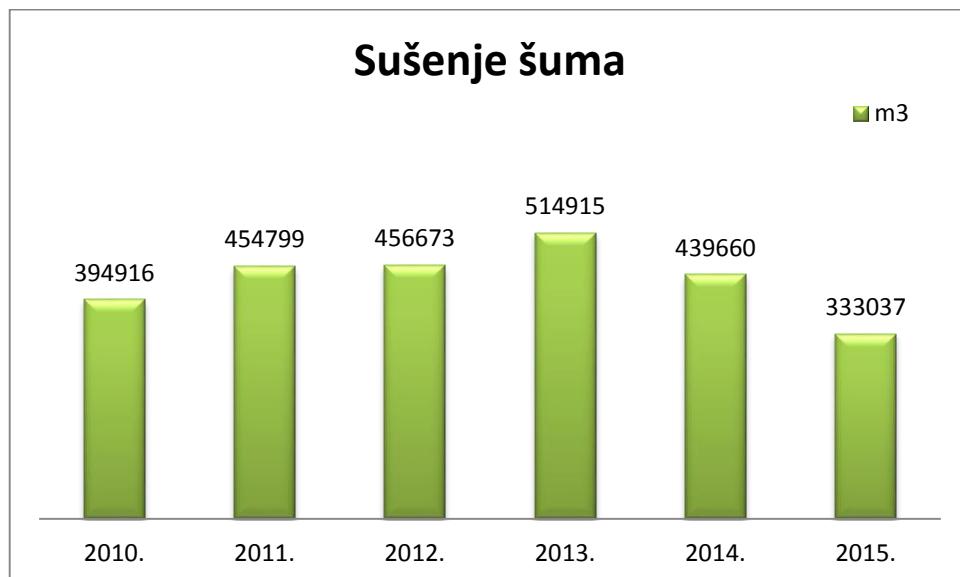
Tablica 12: Oštećena drvna masa od vjetroizvala, vjetroloma i ledoloma u 2015. godini

Ledolomi, snjegolomi, vjetrolomi, vjetroizvale					
UŠP, šumarija	Vrsta bilja	Napadnuta pov. (ha)	Tretirana pov. (ha)	Intenzitet napada	Napadnuta drvna masa
UŠP Bjelovar					
Bjelovar	američki borovac; aris; bukva; četinjača; grab; hrast kitnjak; hrast lužnjak; jasen; obična smreka; OMB; OTB		0,00		924,00
Čazma	bukva; četinjača; grab; hrast kitnjak; hrast lužnjak; jasen; obična smreka; OMB; OTB		0,00		7.775,00
Đulovac	bukva; hrast kitnjak; OMB; OTB		0,00		1.184,00
Garešnica	aris; bukva; četinjača; grab; hrast kitnjak; hrast lužnjak; jasen; obična smreka; OMB; OTB		0,00		559,00
Grubišno Polje	bukva; četinjača; grab; hrast kitnjak; hrast lužnjak; jasen; obična smreka; OMB		0,00		8.822,00
Ivanska	bukva; grab; hrast kitnjak; hrast lužnjak; OTB		0,00		335,00
Lipik	bukva; hrast kitnjak; hrast lužnjak; OMB; OTB		0,00		505,00
Pakrac	bor; bukva; četinjača; hrast kitnjak; obična smreka; OMB; OTB		0,00		809,00
Sirač	aris; bukva; hrast kitnjak; obična smreka; OTB		0,00		387,00
Suhopoje	bukva; grab; hrast kitnjak; hrast lužnjak; jasen; listaste; OMB; OTB		0,00		648,00
Velika Pisanica	bukva; hrast kitnjak; hrast lužnjak		0,00		622,00
Veliki Grđevac	američki borovac; aris; bor; bukva; grab; hrast kitnjak; hrast lužnjak; obična smreka; OMB; OTB		0,00		3.111,00
Ukupno (UŠP):		0,00	0,00		25.681,00
UŠP Delnice					
Crni Lug	bukva; običnajela; OTB	442,60	0,00		2.213,00
Delnice	bukva; običnajela; OTB	1.204,48	0,00		4.859,70
Fužine	bor; bukva; običnajela; obična smreka; OTB	2.479,02	0,00		16.961,38
Gerovo	bor; bukva; običnajela; obična smreka; OTB	1.812,98	0,00		22.722,64
Gomirje	obična smreka	15,31	0,00		61,00
Klana	aris; bor; bukva; običnajela; obična smreka	437,58	0,00		808,00
Lokve	bukva; običnajela; obična smreka; OTB	794,99	0,00		4.960,00
Mrkopaj	bukva; običnajela; obična smreka; OTB	836,99	0,00		3.362,00
Prezid	običnajela; obična smreka	395,37	0,00		731,47
Ravna Gora	bor; bukva; običnajela	106,28	0,00		96,79
Skrad	aris; bukva; običnajela; obična smreka; OTB	751,33	0,00		984,51
Tršće	običnajela	83,35	0,00		49,00
Vrbovsko	bor; bukva; obična smreka; OTB	753,35	0,00		491,19
Ukupno (UŠP):		10.113,63	0,00		58.900,68
UŠP Gospić					
Udbina	crni bor	22,52	0,00	41 - 60%	1.067,83
Vrhovine	običnajela; obična smreka	273,43	0,00	1 - 20%	195,00
Ukupno (UŠP):		295,95	0,00		1.262,83
UŠP Karlovac					
Cetingrad	bukva; četinjača; grab; hrast; hrast kitnjak; obična smreka; pitomi kesten	977,93	0,00	1 - 20%	2.113,00
Draganić	bukva; grab; hrast kitnjak	29,37	0,00		36,00
Duga Resa	američki borovac; aris; bukva; crni bor; četinjača; grab; hrast kitnjak; obična smreka; OMB; OTB; pitomi kesten	460,66	0,00	1 - 20%	3.377,00
Gvozd	bukva; grab; hrast; hrast kitnjak; pitomi kesten	445,16	0,00	1 - 20%	1.188,00
Jastrebarsko	američki borovac; bor; bukva; četinjača; duglazija; grab; hrast kitnjak; hrast lužnjak; jasen; obična smreka; OMB; OTB	919,86	0,00	1 - 20%	15.906,00
Karlovac	američki borovac; bor; bukva; crni bor; duglazija; grab; hrast kitnjak; hrast lužnjak; jasen; OMB; OTB	661,90	0,00	1 - 20%	1.056,00
Krašić	američki borovac; bor; bukva; crni bor; duglazija; grab; hrast kitnjak; obična smreka; OTB	1.002,98	0,00	1 - 20%	2.520,00
Krnjak	bukva; grab; hrast; hrast kitnjak; obična smreka; OTB	288,52	0,00	1 - 20%	534,00
Ozalj	američki borovac; bor; bukva; crni bor; duglazija; grab; hrast kitnjak; obična smreka; OTB	167,97	0,00	1 - 20%	2.441,00
Plearovina	američki borovac; bukva; grab; hrast; hrast kitnjak; obična smreka; OMB; OTB	626,17	0,00	1 - 20%	8.938,00
Rakovica	bukva; bukva; grab; hrast; hrast kitnjak; pitomi kesten	134,29	0,00	1 - 20%	137,00
Slunj	bor; bukva; grab; hrast; obična smreka; OTB	326,41	0,00		211,00
Topusko	bor; bukva; grab; hrast; kitnjak; OMB; OTB; pitomi kesten	466,28	0,00	1 - 20%	1.370,00
Vojnić	američki borovac; aris; bor; bukva; hrast kitnjak; obična smreka; OTB; pitomi kesten	234,98	0,00	1 - 20%	410,00
Ukupno (UŠP):		6.742,48	0,00		40.235,00

UŠP Koprivnica					
Čakovec	grab; hrast kitnjak; OMB; OTB	0,00	1 - 20%	457,00	
Durđevac	američki borovac; bor; bukva; crni bor; grab; hrast kitnjak; hrast lužnjak; jasen; OMB; OTB	0,00	1 - 20%	1.587,00	
Ivanec	bor; bukva; grab; hrast kitnjak; obična smreka; OTB	0,00	1 - 20%	334,00	
Kloštar Podravski	bukva; grab; hrast kitnjak; hrast lužnjak; jasen; obična smreka; OMB; OTB	0,00	1 - 20%	1.265,00	
Koprivnica	pukva; četinjača; grab; hrast kitnjak; hrast lužnjak; OMB; OTB	0,00	1 - 20%	392,00	
Križevci	američki borovac; aris; bor; bukva; četinjača; grab; hrast kitnjak; hrast lužnjak; OMB; OTB	0,00	1 - 20%	1.610,00	
Ludbreg	bukva; grab; hrast lužnjak; jasen; OMB; OTB	0,00	1 - 20%	186,00	
Pitomača	bukva; grab; jasen; OMB; OTB	0,00	1 - 20%	97,00	
Repaš	grab; hrast lužnjak; jasen; OMB; OTB	0,00	1 - 20%	505,00	
Sokolovac	aris; bukva; četinjača; grab; hrast kitnjak; hrast lužnjak; OMB; OTB	0,00	1 - 20%	784,00	
Varaždin	bor; bukva; hrast kitnjak; OMB; OTB	0,00	1 - 20%	238,00	
Ukupno (UŠP):		0,00	0,00	7.455,00	
UŠP Nova Gradiška					
Nova Gradiška	bukva; grab; hrast; hrast kitnjak; obična smreka; OMB; OTB	1.464,58	0,00		2.747,00
Nova Kapela	američki borovac; aris; bor; bukva; grab; hrast; cmika; hrast kitnjak; lišća; obična smreka; OTB	648,35	0,00		434,00
Novska	bukva; grab; hrast kitnjak; hrast lužnjak; OMB; OTB	348,43	0,00		341,00
Oriovac	bukva; grab; hrast; hrast kitnjak; hrast lužnjak; jasen; OMB; OTB	329,40	0,00		124,00
Slavonski Brod	grab; hrast lužnjak; jasen; OTB	59,97	0,00		66,00
Trnjan	hrast lužnjak	34,33	0,00		31,00
Ukupno (UŠP):		2.885,06	0,00		3.743,00
UŠP Ogulin					
Jasenak	bukva; obična jelja; obična smreka	0,00	1 - 20%	1.793,00	
Josipdol	američki borovac; aris; bor; bukva; obična jelja; obična smreka	0,00	1 - 20%	2.030,00	
Ogulin	bukva; hrast; hrast kitnjak; obična jelja; obična smreka; OTB	0,00	1 - 20%	2.440,00	
Saborsko - Plaški	bukva; obična jelja; obična smreka	0,00	1 - 20%	871,00	
Ukupno (UŠP):		0,00	0,00		7.134,00
UŠP Požega					
Čaglin	bukva; grab; hrast kitnjak; OTB	0,00		105,00	
Kamenska	bukva; grab; hrast kitnjak; hrast lužnjak; jasen; obična smreka; OMB; OTB	0,00	1 - 20%	1.446,00	
Požega	bor; bukva; četinjača; grab; hrast kitnjak; hrast lužnjak; OMB; OTB; pitomi kesten	0,00	1 - 20%	289,00	
Velika	bor	0,00		9,00	
Ukupno (UŠP):		0,00	0,00		1.849,00
UŠP Senj					
Crikvenica	bukva; obična jelja	20,56	0,00		261,00
Krasno	bukva; obična jelja; obična smreka	13,82	0,00		1.344,00
Krk	bor	15,17	0,00		32,00
Novi Vinodolski	bukva; obična jelja; obična smreka; OTB	88,72	0,00		4.097,00
Pag	bor	0,00		253,00	
Rab	bor; hrastomika	0,00		257,00	
Senj	bor; bukva; obična jelja; obična smreka; OTB	19,38	0,00		2.658,00
Ukupno (UŠP):		157,65	0,00		8.902,00
UŠP Sisak					
Dvor	bukva; četinjača; hrast kitnjak; lištade	243,00	0,00		605,00
Kostajnica	četinjača; lištade	89,00	0,00		1.148,00
Rujevac	bukva; četinjača; hrast kitnjak; pitomi kesten	173,00	0,00		781,00
Ukupno (UŠP):		505,00	0,00		2.534,00
UŠP Zagreb					
Donja Stubica	američki borovac; bor; bukva; hrast kitnjak; obična jelja; pitomi kesten	132,04	0,00	1 - 20%	606,00
Krapina	bukva; grab; hrast kitnjak; obična jelja; obična smreka; OMB; OTB	518,13	0,00	1 - 20%	456,00
Novoselac	bukva; četinjača; grab; hrast kitnjak; hrast lužnjak; jasen; OMB; OTB	671,47	436,00	1 - 20%	2.076,00
Popovača	bukva; grab; hrast kitnjak; hrast lužnjak; OMB; OTB	388,34	0,00	1 - 20%	1.455,00
Velika Gorica	četinjača; hrast kitnjak	34,00	0,00	1 - 20%	108,00
Zlatar	bukva; grab; obična jelja; OMB; OTB	73,05	0,00	1 - 20%	245,00
Ukupno (UŠP):		1.817,03	436,00		4.946,00
Sveukupno:		22.516,80	436,00		162.642,51

Sušenje šuma

Štete od „sušenja šuma“, kompleksnog i zajedničkog djelovanja štetnih biotičkih i abiotičkih čimbenika, evidentirane su u 2015. na području 12 UŠP, a oštećeno je 333.037 m^3 drvne mase listača i četinjača (Tablica 13). Od dominantnih čimbenika sigurno se mogu izdvojiti izostanak oborina u vegetacijskom razdoblju (suša) i visoke temperature, ekstremne vremenske pojave koje su zajedno s drugim abiotički i biotičkim čimbenicima narušile zdravstveno stanje stabala što je dovelo do sušenja. Može se pretpostaviti da će i u sljedećim godinama nastaviti trend porasta oštećene drvne mase, zbog sve češćih nepovoljnih abiotičkih čimbenika uzrokovanih trendom porasta globalne temperature.

Grafikon 9: Drvna masa oštećena zbog „sušenja šuma“ od 2010. do 2015. godine

Tablica 13: Drvna masa oštećena zbog „sušenja šuma“ 2015. godine

Sušenje šuma						
UŠP, Šumarija	Vrsta bilja	Napadnuta pov. (ha)	Tretirana pov. (ha)	Intenzitet napada	Napadnuta drvna masa	
UŠP Bjelovar						
Bjelovar	američki borovac; arđi; bukva; četinjača; grab; hrast kritjak; jasen; joša crna; obična smreka; OMB; OTB	0,00			13.503,00	
Čazma	buša; četinjača; grab; bukva; četinjača; grab; hrast kritjak; jasen; joša crna; obična smreka; OMB; OTB	0,00			7.101,00	
Daruvar	buša; grab; hrast kritjak; hrast ljužnjak; obična smreka	0,00			3.575,00	
Dulovac	buša; hrast kritjak; obična smreka; OTB	0,00			258,00	
Garešnica	američki borovac; arđi; bukva; četinjača; grab; hrast kritjak; hrast ljužnjak; jasen; joša crna; obična smreka; OMB; OTB	0,00			5.406,00	
Grubišno Polje	arđi; bukva; grab; hrast kritjak; hrast ljužnjak; obična smreka; OMB; OTB	0,00			10.461,00	
Ivanska	američki borovac; bukva; grab; hrast kritjak; hrast ljužnjak; jasen; joša crna; obična smreka; OMB; OTB	0,00			6.331,00	
Lipik	bor; buša; hrast kritjak; hrast ljužnjak; obična smreka; OMB; OTB	0,00			2.564,00	
Pakrac	hrast kritjak; obična smreka	0,00			200,00	
Sirač	arđi; bukva; hrast kritjak; obična jelje; obična smreka; OTB	0,00			2.395,00	
Suhopolje	bukva; grab; hrast kritjak; hrast ljužnjak; obična smreka; OMB; OTB	0,00			715,00	
Velika Pisanica	bukva; grab; hrast kritjak; hrast ljužnjak; jasen; obična smreka; OMB; OTB	0,00			7.885,00	
Veliki Grđevac	američki borovac; arđi; bukva; četinjača; grab; hrast kritjak; hrast ljužnjak; jasen; joša crna; obična smreka; OMB; OTB	0,00			3.506,00	
Vrbovac	američki borovac; arđi; bukva; četinjača; grab; hrast kritjak; hrast ljužnjak; jasen; joša crna; obična smreka; OMB; OTB	0,00			16.133,00	
Ukupno (UŠP):		0,00	0,00		80.033,00	
UŠP Delnice						
Cmišljenik	bukva; obična jelje; obična smreka; OTB	459,77	0,00		1.018,00	
Delenice	bukva; obična jelje; OTB	240,09	0,00		1.974,00	
Gerovo	obična jelje	23,86	0,00		322,24	
Gomilje	obična jelje	297,41	0,00		3.048,00	
Klana	arđi; bukva; obična jelje; obična smreka	676,24	0,00		2.465,00	
Lokve	OTB	45,42	0,00		60,00	
Mirkopanj	bukva; obična jelje; obična smreka; OTB	1.521,05	0,00		10.186,00	
Rijeka	bukva	78,47	0,00		1.335,54	
Vrbovsko	bor; buša; obična jelje; OTB	980,50	0,00		9.849,02	
Ukupno (UŠP):		4.322,81	0,00		30.257,60	
UŠP Gospić						
Grakac	bukva	47,66	0,00	1 - 20%	95,00	
Karlobag	bukva	287,10	0,00	1 - 20%	1.275,00	
Perušić	bukva	0,00		41 - 60%	87,76	
Ukupno (UŠP):		334,76	0,00		1.457,76	
UŠP Karlovac						
Cetingrad	hrast kritjak; obična smreka	0,00		1 - 20%	566,00	
Draganić	grab; hrast kritjak; hrast ljužnjak; jasen; joša crna; obična smreka; OMB; OTB	0,00		1 - 20%	8.951,00	
Duga Resa	američki borovac; arđi; bor; bukva; četinjača; grab; hrast; hrast kritjak; obična smreka; OMB; OTB	363,03	0,00	1 - 20%	3.311,00	
Gvozd	hrast kritjak; obična smreka	9,65	0,00	1 - 20%	192,00	
Jastrebarsko	američki borovac; grab; hrast kritjak; hrast ljužnjak; jasen; joša crna; obična smreka; OMB; OTB	0,00		1 - 20%	12.011,00	
Karlovac	bukva; grab; hrast kritjak; hrast ljužnjak; jasen; joša crna; obična smreka	0,00		1 - 40%	2.081,00	
Krašić	američki borovac; arđi; bor; četinjača; grab; hrast kritjak; obična smreka; OMB; OTB	0,00		1 - 20%	372,00	
Krnjak	američki borovac; arđi; bor; buša; grab; hrast kritjak; obična smreka; OMB; OTB	0,00		1 - 20%	2.379,00	
Ozalj	obična smreka	27,39	0,00	1 - 80%	1.204,00	
Pisarovina	bukva; grab; hrast kritjak; jasen; joša crna; obična smreka	0,00		1 - 20%	2.285,00	
Rakovica	bor; buša; četinjača; obična jelje; obična smreka; OTB	839,75	0,00	1 - 20%	2.296,00	
Slunj	bor; buša; grab; hrast kritjak; obična smreka; OTB; pitomi kesten	0,00			152,00	
Topusko	hrast kritjak; pitomi kesten	0,00			113,00	
Vojnić	američki borovac; arđi; bor; obična smreka; OTB; pitomi kesten	98,03	0,00	1 - 20%	390,00	
Ukupno (UŠP):		1.337,85	0,00		36.303,00	
UŠP Koprivnica						
Čakovec	arđi; bukva; grab; hrast kritjak; hrast ljužnjak; jasen; joša crna; obična smreka; OMB; OTB; topola	0,00			1.177,00	
Dundrovac	bukva; grab; hrast kritjak; hrast ljužnjak; jasen; joša crna; obična smreka; OMB; OTB	0,00		1 - 20%	3.421,00	
Ivanec	bor; buša; hrast kritjak; obična jelje; obična smreka; OTB	0,00		1 - 20%	568,00	
Kloštar Podravski	američki borovac; bor; buša; grab; hrast kritjak; hrast ljužnjak; jasen; joša crna; OMB; OTB; topola	0,00		1 - 20%	3.512,00	
Koprivnica	američki borovac; buša; grab; hrast kritjak; hrast ljužnjak; jasen; joša crna; OMB; OTB; topola	0,00		1 - 20%	3.522,00	
Križevci	američki borovac; arđi; bukva; četinjača; grab; hrast kritjak; hrast ljužnjak; jasen; joša crna; OMB; OTB; topola	0,00		1 - 20%	2.050,00	
Ludbreg	bukva; grab; hrast kritjak; hrast ljužnjak; jasen; joša crna; OMB; OTB; topola	0,00		1 - 20%	4.013,00	
Pitomača	bukva; grab; hrast kritjak; hrast ljužnjak; jasen; joša crna; OMB; OTB	0,00		1 - 20%	414,00	
Repaš	grab; hrast ljužnjak; jasen; joša crna; obična smreka; OTB; pitomi kesten	0,00		1 - 20%	7.073,00	
Sokolovac	bukva; grab; hrast kritjak; joša crna; OMB; OTB; pitomi kesten	0,00		1 - 20%	398,00	
Varaždin	američki borovac; arđi; bor; buša; grab; hrast kritjak; hrast ljužnjak; joša crna; obična smreka; OMB; OTB; topola	0,00		1 - 20%	2.010,00	
Ukupno (UŠP):		0,00	0,00		28.178,00	

UŠP Nova Gradiška					
Jasenovac	hrast lužnjak; jasen bor; bukva; grab; hrast; hrast kitnjak; hrast lužnjak; jasen; joha crna; listače; obična jelja; obična smreka; OTB	428,17	0,00		4.686,46
Nova Gradiška	američki borovac; bor; bukva; grab; hrast kitnjak; hrast lužnjak; jasen; obična smreka; OMB; OTB	1.041,21	0,00		3.409,00
Nova Kapela	američki borovac; bor; bukva; grab; hrast kitnjak; hrast lužnjak; jasen; obična smreka; OMB; OTB	1.378,31	0,00		5.391,00
Novska	bukva; grab; hrast; hrast kitnjak; hrast lužnjak; jasen; joha crna; obična smreka; OMB; OTB	1.405,35	0,00		4.117,00
Okučani	bor; bukva; četinjača; grab; hrast kitnjak; obična smreka; OTB	419,26	0,00		725,00
Oriovac	bukva; grab; hrast kitnjak; hrast lužnjak; OTB	554,04	0,00		929,00
Slavonski Brod	bukva; grab; hrast kitnjak; hrast lužnjak; OTB	555,14	0,00		577,00
Stara Gradiška	hrast lužnjak; jasen; listače; OTB; topola	552,97	0,00		6.317,00
Trnjan	bukva; hrast kitnjak; hrast lužnjak	593,31	0,00		1.788,00
Ukupno (UŠP):		6.927,76	0,00		27.939,46
UŠP Osijek					
Darda	listače		0,00		2.218,00
Dakovo	listače		0,00		2.400,00
Levanjska Varoš	listače		0,00		142,00
Tikveš-Bilje	listače		0,00		372,03
Valpovo	grab; hrast; hrast lužnjak; jasen; listače		0,00		2.824,00
Ukupno (UŠP):		0,00	0,00		7.956,03
UŠP Požega					
Čaglin	bukva; hrast kitnjak; OTB		0,00		899,00
Kutjevo	američki borovac; arši; bor; bukva; četinjače; grab; hrast; hrast kitnjak; obična smreka; OTB; pitomi kesten		0,00		3.756,00
Pleternica	američki borovac; bukva; hrast kitnjak; hrast lužnjak	276,00	0,00		1.133,00
Požega	arši; bor; bukva; četinjače; hrast kitnjak; obična smreka; OTB; pitomi kesten		0,00	41 - 60%	2.362,00
Velika	bukva; četinjače; hrast; hrast kitnjak; OMB; OTB; pitomi kesten		0,00		1.277,00
Ukupno (UŠP):		276,00	0,00		9.427,00
UŠP Senj					
Krasno	bukva; obična smreka	4,31	0,00		464,00
Novi Vinodolski	bukva; OTB	3,38	0,00		238,00
Pag	bor		0,00		578,00
Rab	bor		0,00		499,00
Senj	bukva; obična jelja	54,90	0,00		257,00
Ukupno (UŠP):		62,59	0,00		2.036,00
UŠP Sisak					
Dvor	hrast kitnjak	51,90	0,00	1 - 20%	1.043,00
Glina	hrast kitnjak	388,16	0,00	1 - 20%	2.405,00
Hrvatska Dubica	hrast lužnjak	374,18	0,00	1 - 20%	6.748,00
Kostajnica	hrast kitnjak	149,56	0,00	1 - 20%	171,00
Lekenik	hrast lužnjak	116,88	0,00	1 - 20%	3.488,00
Petrinja	hrast kitnjak; hrast lužnjak	203,37	0,00	1 - 20%	1.543,00
Rujevac	hrast kitnjak	78,70	0,00	1 - 20%	1.138,00
Slatk	hrast kitnjak; hrast lužnjak	283,43	0,00	1 - 20%	2.832,00
Sunja	hrast lužnjak; OMB; OTB	260,77	0,00	1 - 20%	3.177,00
Ukupno (UŠP):		1.906,95	0,00		22.545,00
UŠP Vinkovci					
Cerna	hrast lužnjak	554,23	0,00	1 - 20%	2.179,00
Gunja	hrast lužnjak	327,16	0,00	1 - 20%	2.159,00
Lipovac	hrast lužnjak		0,00	1 - 20%	6.037,00
Mikanovd	hrast lužnjak	165,77	0,00	1 - 20%	2.153,00
Otok	hrast lužnjak	607,68	0,00	1 - 20%	10.846,00
Strošind	hrast lužnjak	629,79	0,00	1 - 20%	4.062,00
Vinkovd	hrast lužnjak	460,01	0,00	1 - 20%	2.228,00
Vrbanja	hrast lužnjak		0,00	1 - 20%	6.200,00
Vukovar	hrast lužnjak; listače		0,00	1 - 20%	184,00
Županja	hrast lužnjak		0,00	1 - 20%	4.561,00
Ukupno (UŠP):		2.744,64	0,00		40.509,00
UŠP Zagreb					
Lipovljani	grab; hrast kitnjak; hrast; lužnjak; jasen; joha crna; OMB; OTB	2.895,63	0,00	1 - 20%	18.627,60
Novoselac	američki borovac; arši; bukva; grab; hrast kitnjak; hrast lužnjak; jasen; joha crna; OMB; OTB; topola	860,83	76,37	1 - 20%	3.318,00
Popovača	bor; bukva; grab; hrast kitnjak; hrast lužnjak; jasen; joha crna; obična smreka; OMB; OTB	1.013,83	0,00	1 - 20%	6.371,00
Velika Gorica	američki borovac; bukva; četinjače; grab; hrast; hrast kitnjak; hrast lužnjak; jasen; joha crna; OMB; OTB; topola	2.968,00	0,00	1 - 20%	16.266,00
Zagreb	bukva; hrast kitnjak; obična jelja; obična smreka; OMB; OTB	538,21	0,00	1 - 20%	1.660,00
Zlatar	bukva; grab; hrast kitnjak; OTB	83,70	0,00	1 - 20%	53,00
Ukupno (UŠP):		8.360,20	76,37		46.295,60
Sveukupno:		26.273,56	76,37		333.037,45

Od drugih štetnih abiotičkih čimbenika zabilježene su štete od mraza (UŠP Karlovac i Koprivnica) na 242 ha i štete od suše (UŠP Zagreb i Nova Gradiška) na 383 ha.

Šumska šteta je u porastu iz godine u godinu i tijekom 2015. godine zabilježena je na području UŠP Bjelovar, Gospić, Koprivnica, Osijek, Požega i Vinkovci u ukupnoj količini od 4738 m³.

Zaključak

Pojava biljnih bolesti i štetnika u 2015. godini

Na temelju analize podataka o pojavi štetnih čimbenika u šumama Hrvatska u 2015. godini može se zaključiti sljedeće:

- Hrastova pepelnica je tijekom 2015. godine bila najznačajnija biljna bolest u šumama Hrvatske. Pojavila se na 3.891 ha, a suzbijana je na 3.776 ha.
- *Biscogniauxia mediterranea* je nova gljivična bolest prisutna na hrastovima na području Istre i uzrokuje sušenje stabala.
- Populacija gubara u hrastovim kontinentalnim šumama se nalazi u fazi mirovanja i tijekom 2015. nije bilo šteta od gubara.
- Mrazovci su se javili na 177 ha bez značajnijih šteta.
- Provedeno je biološko suzbijanje kestenove ose šiškarice na većem broju lokaliteta u šumama pitomog kestena.
- Potkornjaci su bili značajni štetnici u jelovim i smrekovim sastojinama.
- „Sušenje šuma“ je bio najznačajniji štetni abiotički čimbenik koji je oštetio 333.037 m³ drvne mase.

Detaljni podaci o svim štetnim čimbenicima prisutnima u šumama u šumama Hrvatske tijekom 2015. godine dostupni su na portalu <http://stetnici.sumins.hr>.

Prognoza pojave biljnih bolesti i štetnika za 2016. godinu

Na temelju dostavljenih podataka, obrađenih uzoraka i obavljenih analiza može se donijeti sljedeća prognoza populacije pojave biljnih bolesti i štetnika za 2016. godinu:

1. Tijekom 2016. ne prognozira se pojava gubara na području Republike Hrvatske jer se njegova populacija nalazi u fazi mirovanja.
2. Rezultati analize ljepljivih prstena i hrastovih grana pokazali su da se nešto povećane populacije ranih defolijatora (mrazovci, hrastov savijač, hrastova osa listarica, kukavičji suznik, hrastov četnjak) mogu očekivati na području UŠP Karlovac, Koprivnica, Našice i Zagreb. Svakako se savjetuje detaljna kontrola na terenu tijekom listanja i praćenje tijeka razvoja defolijatora.
3. Tijekom 2016. godine nastaviti će se biološko suzbijanje kestenove ose šiškarice u šumama pitomog kestena, posebno na području UŠP Sisak.
4. Pojava hrastove pepelnice ovisit će o klimatskim prilikama koje pogoduju njezinom razvoju.
5. Pojavu abiotskih klimatskih čimbenika nemoguće je prognozirati, ali se kao posljedica globalnog zagrijavanja stalno naglašavaju učestalije pojave ekstremnih vremenskih pojava koje mogu značajnije utjecati na štete u šumama (vjetrolomi, ledolomi, suša, ekstremne oborine itd.).

Za sva dodatna pitanja, savjete i upute molimo Vas da se obratite u:

Zavod za zaštitu šuma i lovno gospodarenje

Hrvatski šumarski institut

Cvjetno naselje 41

10450 Jastrebarsko

Tel: 01 6273 000, Fax: 01 6273 035

<http://stetnici.sumins.hr>

www.sumins.hr

e-mail:

milanp@sumins.hr

dinkam@sumins.hr

nikolal@sumins.hr

borisl@sumins.hr

sanjan@sumins.hr